

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA

2119154

VOĽNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA

VOĽNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB

Diplomová práca

Študijný program:	Regionálny rozvoj
Študijný odbor:	Verejná správa a regionálny rozvoj 3.3.5.
Školiace pracovisko:	Katedra práva
Školiteľ:	Ing. Jarmila Lazíková, PhD.

V Nitre 2010

Bc. Zuzana Madajová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Zuzana Madajová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Voľný pohyb tovarov a služieb“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 29. marca 2010

Zuzana Madajová

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Jarmila Lazíková, PhD za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

V Nitre 29. marca 2010

Zuzana Madajová

Abstrakt

Európsky vnútorný trh je dnes najväčším trhom na svete. Ambíciou vnútorného trhu boli eliminovať všetky prekážky v obchode, cieľom bolo zjednotiť národné trhy do jednotného trhu, kde bude zabezpečená sloboda tovarov, ľudí, služieb a kapitálu. Hlavným cieľom mojej diplomovej práce je charakterizovať a zhodnotiť jednotný trh so zameraním na voľný pohyb tovarov a služieb. Hlavný cieľ bol rozdelený do nasledovných čiastkových cieľov: právna charakteristika voľného pohybu tovarov a služieb, výhody a dôležitosť jednotného trhu a využívanie siete Solvit občanmi a podnikmi v EÚ a na Slovensku. Na dosiahnutie hlavného cieľa a parciálnych cieľov sa musím najprv zoznámiť s názormi a ideami domácich a zahraničných autorov na, preštudovať právo EÚ, predovšetkým Zmluvu o fungovaní Európskej únie a potom sa zoznámiť s činnosťou siete Solvit. Metódy použité v mojej práci boli analýza a komparácia. Princípy voľného pohybu tovarov znamenajú, že všetky národné bariéry v celej EÚ budú odstránené. Je to ustanovené od článku 28 Zmluvy o fungovaní EÚ vrátane colnej únie a kvantitatívnych obmedzení. Výnimky sa nachádzajú v článku 36. Veľmi dôležitú úlohu v prípadoch jednotného trhu zohráva Súdny dvor EÚ. Voľný pohyb služieb zahŕňa právo občanov a podnikov ponúkať a poskytovať služby bez prekážok vo všetkých členských štátoch EÚ. Je to ustanovené v článku 56 s ďalšími usmerneniami v článku 57 - 62. Výnimku sú obsiahnuté v článku 51 - 55 Zmluvy o fungovaní EÚ. Občania EÚ sú si vedomý mnohých výhod jednotného trhu, napr. nižšie ceny, viac pracovných príležitostí, väčší výber a lepšia kvalita produktov. Na jednu stranu ponúka jednotný trh veľa príležitostí, no občas sa v ňom dochádza k určitým nedorozumeniam. Jednou z možností ako vyriešiť určitý problém je použiť online databázu Solvit.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: Európska únia (EÚ), jednotný trh, voľný pohyb tovarov a služieb, členský štát, Zmluva o fungovaní Európskej únie, Solvit.

Summary

European internal market is the largest world market today. The ambitions of the internal market was to eliminate all barriers in trade with the aim to merge national markets into a single market, where the freedom of goods, people, services and capital will be ensured. The main objective of my diplomatic thesis is to characterized and evaluated the single market focusing on free movement of goods and services. The main objective was divided into partial goals such as legal definition and characteristics of free movement of goods and services, advantages and importance of the single market, using of Solvit network by citizens and business in EU and in Slovakia. To achieve the main and partial goals, firstly I had to become familiar with the opinions and ideas of domestic and foreign authors of literature, to study law of EU mainly Treaty of functioning of the European Union and then to become familiar with the functioning of Solvit network. The methods used in my bachelor thesis were methods of analysis and comparison. The principles of free movement of goods implies that national barriers within the EU will be removed. It is established from Article 28 TFEU including custom duties and quantitative restriction. The exception are set in Article 36. The important role in the single market s cases plays European court of justice. The free movement of services implies the right of individual citizens and companies to offer and provide services without hindrance in all EU Member States. It is established in Article 56 TFEU, with further guidance in Article 57 – 62. Exceptions are found in Articles 51-55. The EU citizens have also seen the benefits of the Single market through lower prices, more job opportunities, bigger choice and better quality of goods On the one side internal market offers to citizens and business many opportunitites, on the other side there are some mistakes sometimes. The one possibility how to solve some problems is to use the on-line database Solvit.

KEY WORDS: European Union (EU), Single market, Free movemens of goods and services, Member State, Treaty of functioning of European Uion (TFEU), Solvit.

Obsah

Úvod.....	8
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	10
1.1 Hospodárska (ekonomická) integrácia.....	10
1.2 Spoločný – vnútorný (jednotný) trh.....	12
1.3 Voľný pohyb tovarov.....	24
1.4 Voľný pohyb služieb.....	27
2 Cieľ práce.....	31
3 Metodika práce.....	32
4 Voľný pohyb tovarov a služieb.....	34
4.1 Historické súvislosti vzniku voľného pohybu tovaru a služieb.....	34
4.2 Voľný pohyb tovaru.....	35
4.2.1 Pojem Tovar.....	35
4.2.2 Clá a poplatky s rovnakým účinkom ako clo.....	36
4.2.3 Kvantitatívne obmedzenia a opatrenia s rovnocenným účinkom...	37
4.2.4 Výnimky z voľného pohybu tovarov.....	38
4.2.5 Harmonizácia legislatívy.....	39
4.2.6 Štátne monopoly obchodnej povahy.....	40
4.3 Voľný pohyb služieb alebo sloboda poskytovania služieb.....	40
4.3.1 Pojem služba.....	40
4.3.2 Výnimky z voľného pohybu služieb.....	42
4.3.3 Obmedzenia voľného pohybu služieb.....	43
4.3.4 Voľný pohyb právnych služieb.....	44
4.3.5 Finančné služby.....	45
4.3.6 Vysielanie pracovníkov v rámci poskytovania služieb.....	45
4.3.7 Sloboda podnikania.....	46
4.4 Dôsledky (pozitíva a negatíva) voľného pohybu služieb a tovarov z pohľadu občanov a podnikateľov EÚ.....	47
4.5 Prostriedky nápravy.....	49
4.6 SOLVIT.....	50
4.6.1 Čo podmienilo vznik siete SOLVIT.....	50
4.6.2 Čo je SOLVIT a aký je jeho cieľ a úloha.....	52

4.6.3 Ako predložiť prípad a ako SOLVIT funguje	53
4.6.4 Nedostatky systému.....	55
4.6.5 Napredovanie systému.....	56
4.6.6 Normy kvality a výkonnosti, ktoré SOLVIT zaručuje.....	57
4.7 Využitie a význam siete SOLVIT v praxi.....	57
4.8 SOLVIT centrum na Slovensku a jeho aplikácia v praxi.....	69
4.9 Aktuálne prípadové štúdie siete SOLVIT.....	72
4.9.1 Voľný pohyb tovarov.....	72
4.9.2 Voľný pohyb služieb.....	73
5 Návrh na využitie výsledkov.....	75
Záver.....	77
Zoznam použitej literatúry.....	79
Prílohy.....	87

Úvod

Jedným z hlavných bodov, ktorý si Európska únia vytýčila už pri svojom vzniku bola hospodárska integrácia, ktorá by viedla k prosperite a ekonomickému rastu členských krajín. Táto spolupráca však mohla napredovať len v prípade zavedenia nových iniciatív, ktoré by ju dokázali podporiť a zabezpečiť jej úspešnú realizáciu. Integrovaný proces zahájil spájanie jednotlivých národných trhov do jedného rozsiahlejšieho trhu, ktorý prináša členským štátom mnohé výhody.

Spoločným úsilím členských štátov vznikla tzv. zóna voľného obchodu, ktorá odstránila niektoré obmedzenia v obchodovaní v rámci územia Únie. Neskôr bola zavedená colná únia, ktorá sa zaoberala politikou členských štátov voči tretím krajinám. Predstavovala prvý krok k dosiahnutiu voľného pohybu tovarov, prvoradého cieľa ekonomickej integrácie. Významným ekonomickým integračným stupňom bolo vytvorenie spoločného trhu, ktorého pravidlá stanovil Jednotný európsky akt definujúci voľný pohyb štyroch základných slobôd. Završením celého snaženia bolo prijatie Maastrichtskej zmluvy v roku 1993. Postupne museli byť odstraňované jednotlivé prekážky, aby bol vytvorený kvalitne fungujúci vnútorný trh Európskej únie.

Jednotný vnútorný trh predstavuje najväčší trh na svete, čím ho právom zaradujeme k najmarkantnejším úspechom EÚ. Jednotný európsky trh prospieva ekonomike každého členského štátu. Stal sa miestom so zvyšujúcou sa konkurencieschopnosťou, čo vedie k zníženiu nákladov na obchodovanie, čím sa stimuluje efektívnosť. Všetko toto prospieva spotrebiteľom, podporuje tvorbu pracovných miest a zvyšuje blahobyt. Jednotný vnútorný trh tvorí oblasť bez vnútorných hraníc. Je charakterizovaný štyrmi základnými princípmi, ktoré zároveň predstavujú prvý pilier EÚ:

1. Voľný pohyb tovaru
2. Voľný pohyb osôb
3. Slobodné poskytovanie služieb
4. Voľný pohyb kapitálu.

Voľný pohyb tovaru sa stal prvou základnou ekonomickou slobodou, ktorej cieľom bolo dosiahnuť rozvoj hospodárskej integrácie a zabezpečiť prosperitu

v danom členskom štáte EÚ. Predpokladom pre slobodný pohyb tovaru bolo zrušenie hraničných kontrol a následne odstránenie tarifných (clá a platby s ekvivalentným účinkom) a netarifných prekážok (akékoľvek bariéry, ktorých cieľom je zdražiť alebo sťažiť dovoz). Voľný pohyb tovaru sa opiera predovšetkým o colnú úniu, ktorá naštartovala proces budovania jednotného trhu Európskej únie.

Voľný pohyb služieb predstavuje ďalšiu významnú položku, bez ktorej by nebolo možné vytvoriť plne fungujúci a efektívny trh. Táto ekonomická sloboda je determinovaná zavádzaním liberalizačných opatrení a je založená na hospodárskej súťaži. Podstata voľného pohybu služieb spočíva v tom, že členské štáty nesmú vytvárať faktické prekážky, ktoré by spôsobovali diskrimináciu alebo nerovné zaobchádzanie medzi poskytovateľmi služieb v rámci územia Európskej únie. Zahŕňa v sebe dva aspekty - slobodné poskytovanie služieb a sloboda podnikania označovaná aj ako sloboda usadzovania sa.

V procese uplatňovania pravidiel jednotného trhu môže dochádzať k určitému pochybeniu, ktoré môže obmedzovať občanov a podniky pri ich práci. Preto, ako vyplýva z práva EÚ, sú dostupné viaceré spôsoby domáhania sa jeho správneho uplatnenia. Občania a podniky môžu v určitých prípadoch využiť činnosť súdov EÚ, Európskej Komisie alebo ombudsmana. Na uľahčenie riešenia prípadov zaoberajúcich sa porušením práv v oblasti nesprávneho uplatňovania právnych predpisov, cezhraničných problémov a problémov spôsobenými národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi slúži od roku 2002 online sieť SOLVIT.

1 PREHĽAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

1.1 Hospodárska (ekonomická) integrácia

Hospodárska integrácia je v zmysle ustanovení Zmluvy o Európskej únii zameraná na:

- urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny,
- podpora prostredia priaznivého pre iniciatívu a pre rozvoj podnikania vo všetkých členských štátoch, zvlášť malých a stredných podnikov,
- podporu spolupráce medzi podnikmi,
- využívanie priemyselného potenciálu politík inovačného, výskumného a technologického rozvoja,

Hospodárska integrácia Európskej únie je uskutočňovaná ako systém otvorených a konkurenčných trhov. (Nováčková a kol., 1997)

Podľa **McCormick-a (2000)** počas celej relatívne krátkej existencie EÚ stáli v popredí ekonomické motívy integrácie, hoci členské štáty sa rozhodli pre spoluprácu najskôr v úzkej oblasti uhoľného a oceliarskeho priemyslu. V šesťdesiatych rokoch sa pokúšali vytvoriť colnú úniu a budovať spoločnú poľnohospodársku politiku a v priebehu sedemdesiatych rokov prišlo k pokusom dohodnúť sa na spoločnej hospodárskej politike spolu so zavedením stabilného výmenného kurzu. V osemdesiatych rokoch sa dostalo do popredia dobudovanie jednotného trhu a na prelome milénia ide o doposiaľ najambicióznejší projekt: národné meny majú byť nahradené jednotnou európskou menou, eurom.

Lombardi (2001) uvádza že, Európske hospodárske spoločenstvo vzniklo s cieľom uskutočniť tzn. horizontálnu integráciu, tzn. hospodársku integráciu s výhľadom na vybudovanie veľkého spoločného trhu s voľným pohybom kapitálu, tovaru, služieb a pracovných síl.

Podľa **Mikulovej a Šuterovej (2004)** základom súčasnej integrácie v Európe na úniu sú Rímske zmluvy z marca 1957, ktorých prvým dodatkom bol „Jednotný

európsky akt“ predstavujúci program prehlbenia integrácie medzi členskými krajinami Európskeho spoločenstva. Zaviazal členské štáty vybudovať do 31. 12. 1992 jednotný vnútorný trh.

Vnútorný trh Spoločenstva, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu je jedným z nástrojov na dosiahnutie celého súboru cieľov, medzi ktoré sa zaraďujú vyrovnaný a udržateľný rast, so súčasným ohľadom na životné prostredie, vysoká zamestnanosť, sociálna starostlivosť, vyššia životná úroveň a kvalita života, ako ja sociálna a ekonomická súdržnosť. Týmto cieľom vnútorný trh slúži tak, že zvyšuje výkonnosť hospodárstiev okrem iného aj prostredníctvom väčšej konkurencie a podporovaním investícií. **(Biela kniha, 1994)**

Kalesná a kol. (2006) tvrdia, že založenie Európskych spoločenstiev (Európske spoločenstvo uhlia a ocele, Európske spoločenstvo atómovej energie-EURATOM a Európskeho hospodárskeho spoločenstva) v minulom storočí a postupné neustále prehlbovanie spolupráce členských štátov vo všetkých oblastiach hospodárstva smerovalo k naplneniu základného cieľa Spoločenstiev, ktorým je podpora harmonického, vyváženého trvalo udržateľného rozvoja hospodárskeho života Spoločenstva. Jedným zo základných nástrojov naplnenia tohto cieľa je vybudovanie spoločného trhu a hospodárskej a menovej únie. Samozrejme, k prehlbovaniu ekonomickej integrácie a spolupráce medzi členskými štátmi dochádza aj prostredníctvom vykonávania spoločných politík podľa ustanovení zakladajúcich zmlúv. Spoločný trh má predstavovať určitý priestor (v zásade ohraničený územím členských štátov), v ktorom je zabezpečený voľný pohyb jednotlivých segmentov trhu, a to tovaru, osôb, služieb a kapitál a platieb. Okrem odstraňovania prekážok slobodného pohybu v rámci spoločného trhu je nevyhnutným predpokladom jeho efektívnej hospodárskej súťaže a kontrola štátnych podpôr (poskytovaných jednotlivými členskými štátmi, ktoré by tým mohli neodôvodnene zvýhodňovať určité subjekty).

Hajšel (2003) píše, že ekonomická spolupráca stála vždy v popredí záujmu o európsku integráciu. Členské štáty vytvorili najprv spoločenstvo spravujúce na nadnárodnej úrovni uhlie a oceľ, potom sa pokúšali vytvoriť colnú úniu a budovať spoločnú poľnohospodársku politiku, aby sa nakoniec dohodli na spoločnej hospodárskej politike a vybudovali jednotný trh s jednotnou menou. Medzitým sa

však vyskytlo aj obdobie, keď sa jednotlivé členské štáty venovali viac ochrane svojich trhov ako budovaniu jednotného trhu. Postupne sa rúcali fyzické, daňové a technické bariéry, brániace voľnému pohybu tovaru, kapitálu, služieb a osôb. Zrušili sa nielen colné poplatky, ale aj kvantitatívne obmedzenia na dovoz. Národné úpravy, týkajúce sa ochrany spotrebiteľov, verejného zdravia, životného prostredia sa postupne harmonizovali. Voľnému pohybu bránili tiež rozdiely v diplomoch o odbornej kvalifikácii a tok investícií sťažovali obmedzenia pohybu kapitálu. Postupne sa však jednotný trh dobudoval, hoci ide o proces, ktorý sa nikdy nekončí. Obmedzovať obchod možno len na nediskriminačnom základe.

1.2 Spoločný – vnútorný (jednotný) trh

Krajiny Beneluxu postupne nasmerovali problémy s liberalizáciou obchodu v rámci GATT a OEEC (teraz OECD) k návrhu na vznik nadnárodnej colnej únie určenej pre integráciu trhu. Kombináciou vnútorného voľného obchodu s vonkajšou ochranou mala únia ponúkať kompromis medzi hospodárskymi záujmami relatívne uzavretých európskych krajín. Na čom najviac politicky záležalo bolo poradie a tempo vnútornej liberalizácie obchodu a dostupnosť spoločných politík (vrátane spoločnej vonkajšej tarify) na zníženie potenciálne rušivých vplyvov. Väčšina krajín nebola pripravená pripojiť sa k systémom pre automatickú vnútornú liberalizáciu obchodu bez dostatočnej výhod a kompenzačných dohôd. Prerokovanie plánu Beyen začiatkom roka 1950 bol proces učenia sa, ktorý významne prispel k úspešnému výsledku rokovaní EHS v neskoršej dekáde. Vyjednaním radu problémov, ktoré išli nad rámec tradičnej colnej únie, šesť štátov nakoniec uspokojilo francúzske potreby a zapojilo nemeckú ekonomiku do spoločného trhu. **(Diman, 2006)**

Had a Urban (1997) píše, že po pochmúrnych sedemdesiatych rokoch a začiatku osemdesiatych rokov sprevádzanými pesimistickými odhadmi budúcnosti budúcnosti ES, sa dostavila vlna eufórie vznikla z očakávaných prínosov jednotného vnútorného trhu. K obecnému optimizmu a zosilneniu interakčných impulzov taktiež prispel všeobecný vzostup hospodárskej aktivity v druhej polovici osemdesiatych rokov. Program 1992 prijali za svoje ako vlády, tak i podnikatelia a široká verejnosť.

Program 1992 na dokončenie jednotného trhu bol podobne ako myšlienka colnej únie, včlenená do Zmluvy EHS, podporovaná liberálmi ako aj federalistami. Ale na rozdiel od päťdesiatich rokov, kedy boli liberáli sústredení predovšetkým v Nemecku a Holandsku a protekcionisti predstavovali francúzsky priemysel a vláda, prevládal v osemdesiatych rokoch v celom Spoločenstve liberálny postoj k obchodu, teda aspoň k tomu vo vnútri Spoločenstva. **(Pinder, 1991)**

Integračný proces v rámci Európskeho spoločenstva a od roku 1993 v rámci Európskej únie vždy považoval v hospodárskej oblasti vytvorenie skutočného spoločného trhu bez vnútorných prekážok za svoj dominantný cieľ. „Priestor bez vnútorných hraníc“ (čl. B Zmluvy o EÚ) , či „vytvorenie spoločného trhu“ (čl. 2 Zmluvy o založení ES), však nebolo ani po niekoľkých desaťročiach, z radov dôvodov realizovať. Na rozdiel od veľkopriestorovej ekonomiky Spojených štátov, opierajúcej sa o homogénny politický a štátny systém a jedinou menou, bola a (je) členská základňa EÚ vždy veľmi rôznorodá, pretože sa jedná o zvrchované štáty s vysoko autonómnymi hospodárskopolitickými kompetenciami, teda vysoko integrovanými. **(Jakš, 1998)**

Brajcun (2005) píše, že ekonomickým fundamentom Európskej únie je spoločný trh s ústavne zaručeným voľným pohybom pracovnej sily, tovaru, služieb a kapitálu v rámci celého integrovaného priestoru. Garantom efektívnosti jeho fungovania je politika ochrany hospodárskej súťaže, ktorá v EÚ sa zakladá na koncepte tzv. regulovanej ekonomickej slobody. Význam politiky je daný tým, že jedine konkurenčná súťaživosť umožňuje dlhodobu dosahovať optimálnu alokáciu zdrojov, technický pokrok a schopnosť pružne sa prispôbovať meniacim sa podmienkam globálneho prostredia. Zároveň zvyšovanie konkurencie v priestore jednotného trhu môže oslabiť konkurenčnú schopnosť jeho subjektov vo vzťahu k medzinárodnej konkurencieschopnosti.

Použitie dvoch blízkych pojmov (spoločný trh a vnútorný trh) v jedinej zakladateľskej zmluve vyvolalo úvahy o ich vzájomnom pomere. Dnes, po viac ako desaťročnom interpretačnom úsilí, je zrejmé, že táto otázka zostane spornou. Rozdielne názory siahajú pri tom od stotožnenia oboch pojmov až po ich odlišnosť.

Jednému i druhému pojmu pri ich vzájomnom porovnávaní priznávajú niektorí autori niekedy širší, niekedy užší význam. **(Libanský, 2000)**

Hrivík (2005) píše, že spoločný trh, neskoršie označovaný aj ako jednotný trh, je vlastne vnútorným trhom Spoločenstva, a teda priestorom s voľným pohybom tovaru, osôb, služieb a kapitálu – tzv. štyroch slobôd. Spoločný trh predstavuje v rámci integračného procesu komplexný cieľ, ktorého súčasťou sú spoločné politiky a nadväzujúce politiky v podobe napríklad regionálnej politiky a sociálnej kohézie. Už spoločný trh budovaný v rámci Európskeho hospodárskeho spoločenstva znamenal z hľadiska všeobecných kategórií ekonomickej integrácie smerovanie k vysokému stupňu hospodárskeho zjednotenia. Toto štádium charakteristikami značne presahovalo zónu voľného obchodu a colnú úniu. Zavŕšením procesu hospodárskeho zjednotenia, ktoré je základnou líniou európskeho integračného procesu, je menová únia a následne hospodárska únia. K tomuto vyššiemu stupňu integrácie však Spoločenstvo mohlo pristúpiť až v momente, keď bola vytvorená nižšia úroveň, ktorou bol spoločný trh.

Podľa **Tichého a kol. (2004)** rozdiely medzi spoločným a vnútorným trhom môžeme vidieť v týchto oblastiach:

- odstránenie prekážok pohybu tovarov s účinkom obdobným clám alebo kvótam vrátane aspektov technickej normalizácie, sanitárnych, veterinárnych a pod. noriem,
- zrušenie štatistických a daňových kontrol na vnútorných hraniciach,
- otvorenie národných trhov verejných zákaziek,
- zavedenie voľného pohybu všetkých kategórií osôb (nielen ekonomicky činných),
- liberalizácia služieb, predovšetkým finančných, a to cestou uznávania kvalifikácií a diplomov,
- liberalizácia kapitálu.

Prvý pilier tvoria tri európske spoločenstvá (EHS, ESUO a EAS), prehĺbené a rozšírené o hospodársku a menovú úniu. Európske hospodárske spoločenstvo bolo pri založení Európskej únie premenované na Európske spoločenstvo.

Srdcom ES je vnútorný trh s jeho základnými slobodami (voľný pohyb tovaru, voľný pohyb pracovných síl, sloboda podnikania, voľný pohyb služieb) a jeho poriadok hospodárskej súťaže.

Sloboda je priamym výsledkom mieru, jednoty a rovnosti. Vytvorením veľkého priestoru a spojením 15 štátov vznikla sloboda pohybu cez hranice. Ide predovšetkým o voľný pohyb pracovných síl, voľný pohyb služieb, voľný pohyb tovaru, voľný pohyb kapitálu. Tieto základné slobody zaručujú podnikateľom slobodné rozhodovanie, zamestnancom voľný výber pracovného miesta a spotrebiteľom slobodný výber spomedzi rozmanitých produktov. Voľná hospodárska súťaž umožňuje podnikateľom adresovať svoju ponuku neporovnateľne väčšiemu okruhu záujemcov. Zamestnanci si môžu svoje pracovné miesto vyhľadať a zmeniť ho podľa svojej predstavy a záujmu v rámci celého priestoru EÚ. Spotrebitelia si môžu vybrať s väčšej ponuky tovaru, ktorá vznikla v dôsledku silnejšej konkurencie, ten najlacnejší a najlepší tovar. **(Borchardt, 1999)**

Weidenfeld a Wessels (1997) tvrdia, že pod dojmom určitej nečinnosti v integračnom úsilí a ako reakciu na zjavné alebo obávané nevýhody v konkurencii s Japonskom a USA predložila Európska komisia v júni 1985 Bielu knihu k dokončeniu vnútorného trhu. Išlo v nej o podrobný a presný „dopravný poriadok“ pre 270 právnych aktov, ktorých schválenie sa po realizácii vnútorného trhu považovalo za rozhodujúce. Biela kniha bola rozdelená do troch kapitol, ktoré pojednávajú o odstránení materiálnych, technických a (nepriamych) daňových obmedzení, pričom sa hlavná časť potrebných opatrení týkala technických prekážok. Žiadny návrh sa však nezmieňoval o témach úzko spojených s vytvorením vnútorného trhu a nastolených až v Maastrichte, ako je sociálny priestor Európa, konvergencia hospodárskej a menovej politiky alebo harmonizácie priamych daní.

Šíbl (1998a) konštatuje, že samo prijatie legislatívy, týkajúcej sa vnútorného trhu Biela kniha nepovažuje za dostatočné. Treba ju efektívne presadiť, priviesť do praxe. Aby sa tak stalo, sú na to potrebné isté štruktúry (orgány) pôsobiace v tomto smere. Biela kniha uvádza štruktúry, ktoré pôsobia v dnešnej Európskej únii. Ide o:

- orgány, ktoré kontrolujú, dozerajú a regulujú na prospech verejných inštitúcií (napr. orgány, ktoré dozerajú na solventnosť poisťovacích spoločností alebo kontrolujú denné operácie úverových inštitúcií),

- orgány, ktoré overujú, či produkty zodpovedajú technickým štandardom (napr. testovacie laboratória a certifikačné útvary),
- orgány potrebné v súvislosti s voľným pohybom tovaru (napr. veterinárni inšpektori alebo úradníci dozerajúci na dodržiavanie obchodných štandardom),
- technické a profesijné organizácie zodpovedné za vymedzenie štandardov,
- spotrebiteľské, robotnícke, profesijné a obchodné organizácie, ktoré monitorujú súlad s legislatívou,
- justičné a kvázijudičné orgány schopné presadiť legislatívu (napr. špecializované súdy a ombudsmani).

Fontaine (1998) uvádza, že článok 2 Zmluvy o EHS dáva Spoločenstvu za úlohu „podporovať harmonický rozvoj ekonomickej aktivity, trvalý a vyrovnaný rozmach, vyššiu stabilitu a rýchly rast životnej úrovne a užšie vzťahy medzi členskými štátmi.“ Malo sa to dosiahnuť otvorením hraníc a umožnením pohybu jednotlivcov, tovarov a služieb a podporou solidarity prostredníctvom spoločných politík a spoločných finančných nástrojov.

Príchodom 1. januára 1993 a jednotného trhu Spoločenstvo takmer dosiahlo tento cieľ. Prečo to však trvalo viac ako 40 rokov, keď sa vnútorné clá a kvóty odstránili už v júli 1968, v osemnásťmesačnom predstihu v porovnaní s plánom? Jednoducho preto, že ľahšie harmonizovať clá než dane, preto, že nariadenia týkajúce sa jednotlivých povolání sa v jednej krajine odlišujú od druhej, preto, že tvrdošijné protekcionistické postoje v kombinácii s novými technickými normami iba prispievali k väčšiemu trhov na začiatku 80. rokov.

Fígel' a Adamiš (2004) píšú, že trvalo niekoľko rokov, kým sa EÚ prepracovala k zjednoteniu trhov členských štátov a k vytvoreniu spoločného trhu. Základným kameňom tohto procesu bol Jednotný európsky akt z roku 1987, ktorý predpokladal vybudovanie jednotného- spoločného trhu v rámci Európy umožňujúceho voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Jednotný trh bol v podstate vybudovaný do konca roku 1992 a vytvoril v priestore EÚ podmienky analogické podmienkam vnútorných trhov jej členských krajín. K pomerne hladkej implementácii Jednotného európskeho aktu prispelo aj to, že jednotlivé opatrenia

smerujúce k jeho realizácii mohli byť prijímané kvalifikovanou väčšinou, teda nie jednomyselne.

Efekty ekonomickej integrácie sa vo všeobecnosti spájajú predovšetkým s výhodami colnej únie. Ide o efekty vyplývajúce z odstránenia prekážok obchodu ktoré rozširujú trh, a sú predpokladom ďalšieho rozvoja obchodu.

Jednotný trh, formálne zahájený 1. januára 1993, je jedným z najodvážnejších ekonomických projektov vytvorených kdekoľvek na svete v nedávnej minulosti....Občania Európskeho spoločenstva, rovnako ako tovar a služby, ktoré kupujú, a úspory, ktoré investujú, sa môžu pohybovať z miesta na miesto bez zábran, iba s niekoľkými pretrvávajúcimi výnimkami.

Dynamika podnecovaná úspechom jednotného trhu vytvorila potrebné predpoklady pre Maastrichtskú dohodu o Európskej únii. Bez jednotného trhu by nenastal pohyb smerom k ekonomickej a monetárnej únii (EMU) alebo politickej únii.

Jednotný trh je doposiaľ najväčšia vymoženosť spoločenstva a poskytuje štartovaciu plochu pre nasledujúcu fázu európskej integrácie. Je životne dôležitým prvkom v stratégii Spoločenstva smerujúceho k zvyšovaniu ekonomického rastu, stupňovania schopností konkurencie a vytvárania pracovných príležitostí. Jeho existencia zvyšuje šance na úspech snaženia podnikaných Spoločenstvom a členskými štátmi.

(Hajský, 1995)

Baldwin a Wyplosz (2008) píšú, že kľúčové zmeny obsiahnuté v Programe jednotného trhu boli vyvinuté s cieľom ďalej posilniť „štyri slobody“ (voľný pohyb tovarov, služieb, práce a kapitálu), ktoré boli prisľúbené a upravené v Rímskymi dohodami. Ku konkrétnym krokom patrili:

1. Liberalizácia obchodu:

- zmodernizovanie či odstránenie formalít na hraniciach,
- harmonizácia sadzieb DPH vnútri širokých pásiem,
- liberalizácia trhu širokých zákaziek,
- harmonizácia vzájomne uznávaných technických štandardov vo výrobe. Balení a marketingu.

2. Liberalizácia pohybu výrobných faktorov:

- odstránenie všetkých kontrol kapitálu,
- zvýšenie stupňa integrácie trhu kapitálu,

- liberalizácia politík v oblasti cezhraničného hospodárskeho styku, pravidiel styku na trhy, a to vrátane vzájomne uznávania súhlasu národnými regulátormi.

Ondrčka (2000) uvádza, že prvé myšlienky o potrebe vzniku jednotného trhu obsahovali už Rímske dohody s dlhodobým cieľom vytvorenia európskej ekonomiky. Tento proces sa realizoval od EFTY cez colnú úniu a spoločný trh až po Európsku úniu.

Najvšeobecnejším cieľom jednotného trhu bolo vytvorenie podmienok na fungovanie slobodného trhu zahrňujúci voľný pohyb tovarov, služieb, pracovných síl a kapitálu. Vytýčený cieľ sa konkretizoval prostredníctvom:

- eliminovanie colných poplatkov a kvantitatívnych obmedzení na dovoz tovarov a služieb,
- zrušenie prekážok voľného pohybu tovarov a služieb,
- zabezpečenie systému voľnej konkurencie ktorá nie je obmedzovania ani na vnútornom trhu.

Podľa **Šibla (2006)** ak sa o EÚ obrazne hovorí, že stojí na troch hlavných pilieroch, o európskych spoločenstvách by sme mohli povedať, že ich základným kameňom je vnútorný trh. Vnútorný trh je vymedzený ako oblasť bez hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb tovaru, služieb, osôb a kapitálu. Toto vymedzenie nemožno chápať tak, že nie je potrebná žiadna činnosť spoločenstva v záujme zabezpečovania voľného pohybu. Práve naopak, zabezpečovanie voľného pohybu vyžaduje stále úsilie a iniciatívy. Vnútorný trh teda nemožno chápať ako trh, kde žiadne hranice neexistujú, ES však smeruje k tomuto ideálnemu stavu. Preto aj napriek tomu, že dobudovanie vnútorného trhu bolo oficiálne deklarované už v roku 1993, proces „rušenie hraníc“ neustále pokračuje. V praxi to znamená, že prekážky voľného pohybu v rámci jednotlivých základných slobôd bolo medzi členskými krajinami zrušené len v prevažnej miere.

Baráňová Čiderová a kol. (2006) konštatujú, že jedným z hlavných cieľov európskej integrácie je vytvoriť spoločný priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom občania Európskej únie zdieľajú spoločne hodnoty vychádzajúce z ústavných tradícií jednotlivých členských štátov EU. Jednotný

vnútorný trh EU predstavuje taktiež priestor, v ktorom majú občania EU zabezpečené 4 základné slobody, a to voľný pohyb osôb, voľný pohyb tovaru, voľný pohyb služieb a voľný pohyb kapitálu.

Plnohodnotne využívanie všetkých 4 základných slobôd si však neraz vyžaduje bezproblémové fungovanie spoločných politik a zohľadnenie mnohých ďalších aspektov. Napr. v oblasti regionálneho rozvoja a štrukturálnych fondov je potrebné postupne dosiahnuť približne rovnakú úroveň všetkých regiónov EU, a to najmä tým, že sa najviac finančných prostriedkov v súlade so zásadou solidarity investuje do rozvoja najzaostalejších regiónov.

Šíbl (1998b) uvádza, že jednotný európsky trh ako výsledok realizácie jednotného európskeho aktu sa hodnotí ako dôležitý medzník vývoja EÚ k zdravej, otvorenej, decentralizovanej a konkurencieschopnej ekonomike založenej na solidarite.

Šíbl (1999) zdôrazňuje, že všeobecne JEA predpokladal vybudovanie jednotného trhu, umožňujúceho úplný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a pracovných síl. JEA sa opieral o celý súhrn opatrení zameraných na odstránenie približne 300 druhov necolných bariér medzi členskými štátmi ES, ktoré brzdili vzájomnú hospodársku výmenu. Išlo o bariéry trojakého druhu:

- Fyzické bariéry (colná kontrola, hraničná kontrola),
- Technické bariéry (pravidlá bezpečnosti pohybu tovarov, verejného obstarávania, limity pohybu pracovnej sily a kapitálu),
- Fiškálne bariéry (rozdielne zdaňovanie).

Horváth (2004) sa domnieva, že na to, aby sa zaručili „štyri základné slobody“ (voľný pohyb tovaru, služieb, osôb a kapitálu), bolo nevyhnutné vytvoriť komplexný právny rámec pre členské štáty, ktoré mali povodne odlišné regulačné systémy a tradície. Preto neprekvapuje, že vzhľadom na ústrednú úlohu záruky jednotného trhu a štyroch slobôd medzi cieľmi európskej integrácie je legislatíva spoločenstva upravujúca tieto oblasti chrbtovou kosťou *acquis communautaire*. Zmluva ja sekundárne právne akty sa zameriavajú predovšetkým na zabezpečenie efektívneho fungovania jednotného trhu. Štvoricu základných slobôd zaručuje na jednej strane negatívna integrácia t. j. odstraňovanie faktorov brániacich voľnému

pohybu, a na druhej strane pozitívna integrácia t. j. prijímanie spoločných pravidiel, postupov a politík.

Rybár (2003) uvádza, že spoločný vnútorný trh a Európska hospodárska a menová únia vytvorili predpoklady pre vznik priestoru bez vnútorných hraníc a odstránenie obchodných bariér.

Jednotný vnútorný trh prinesie veľké výhody pre podnikateľské subjekty. Vstupom do Európskej únie sa získa právo na štyri základné slobody, ktorými sú slobodný pohyb tovaru, služieb, osôb a kapitálu. V praxi to bude znamenať, že pre produkty a služby nebudú existovať žiadne clá, kvóty alebo iné obmedzenia v prípade ich vývozu do inej členskej krajiny EÚ. Občania sa budú môcť usadiť a založiť si vlastnú spoločnosť v ktorejkoľvek inej členskej krajine EÚ. Taktiež pracovníci sa budú môcť uchádzať o prácu za rovnakých podmienok a v prípade, že si pracovné miesto nájdu, bude ich to oprávňovať k práci a usadeniu sa spolu s rodinou.

Podľa **Nováčkovej (2004)** výhody vnútorného trhu môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

1. právny kontext:

- koordinované zjednocovanie právnych predpisov,
- zblížovanie práva.

2. ekonomický kontext:

- všeobecnú liberalizáciu hospodárskeho styku prostredníctvom štyroch základných slobôd vnútorného trhu,
- posilnenie medzinárodného postavenia a bezpečnosti a vnútro politickej stability,
- dlhodobé zblížovanie cenovej úrovne, spoločná ochrana proti dumpingovým dovozom,
- príliv investícií z jedného členského štátu do druhého z tretích krajín,
- jednotná, lacnejšia daňová a technická administratíva,
- uplatňovanie európskych pravidiel hospodárskej súťaže,
- harmonizácia daňovej legislatívy, podporovanie a rozvoj hospodárskych aktivít,
- rovnoprávne postavenie účastníkov trhu,

- možnosť čerpať finančné prostriedky z európskych fondov za účelom odstraňovania regionálnych rozdielov,
- účasť na komunitárnych programoch,
- začlenenie každého členského štátu do veľkého ekonomického zoskupenia,
- vyspelá ochrana spotrebiteľa,
- lepší prístup k verejným súťažiam,
- rovnoprávne postavenie žien a mužov.

Podľa **Európskej Komisie (2005)** odstraňovanie prekážok jednotného trhu bolo ťažké. Po rokoch úsilia sa do roku 1993 podarilo zaviesť štyri slobody – voľný pohyb osôb, tovarov, služieb a peňazí cez vnútorné hranice EÚ. Bol to však len začiatok, nie koniec procesu.

Základná štruktúra jednotného trhu sa odvtedy posilnila a upevnila. V dôsledku toho majú dnes spotrebiteľia k dispozícii nižšie ceny a pestrú ponuku služieb, pretože verejnoprospešné služby, ako sú telekomunikácie, elektrina a plyn, museli začať súťažiť o zákazníkov a služby ako letecká doprava sa liberalizovali.

Hoci jednotný trh stanovuje vysoké normy pre potraviny a iné tovary, jeho cieľom nie sú nevýrazné jednotvárne výrobky, ktoré sú rovnaké v celej EÚ. Naopak, aby sa udržiavala rozmanitosť, jednotný trh zabezpečuje, že do širokej ponuky pre spotrebiteľov sa dostanú aj rýdzo regionálne a špeciálne výrobky.

Tichý, Arnold a kol. (2004) uvádzajú, že z hľadiska metód, ktoré sa pri vytváraní a budovaní vnútorného trhu použili, prevládala jednak harmonizácia právnych poriadkov jednotlivých členských štátov (zjednocovanie právnych predpisov upravujúcich predaj tovarov, poskytovanie služieb a pod.), zjednocovanie justičným právom európskych spoločenstiev (napr. prostredníctvom novelizácií primárneho práva, prijímaním nariadení a smerníc), ako aj vzájomné uznávanie národných predpisov. Významnú úlohu pri budovaní vnútorného trhu zohrala aj judikatúra Európskeho súdneho dvora.

Fiala a Pitrová (2009) konštatujú, že dokončovanie jednotného vnútorného trhu prinieslo voľný pohyb tovarov a zrušenie colných a hraničných formalít pri pohybe medzi členskými štátmi, ktoré významne prispeli k urýchleniu dodávok tovarov.

Celkovo sa projekt dokončovania trhu prejavil rastom produktivity práce, vyšším podielom investícií, miernym rastom HDP a znížením cien. Podľa obecné prevládajúceho vnímania tak dokončovaním jednotného trhu skončilo obdobie euroscklerózy a naopak sa začalo hovoriť o vlne určitého eurooptimizmu.

Foret, Procházka a Šašínska (1999) uvádzajú, že vnútorný trh bez vnútorných hraníc sa opiera o vysoký stupeň vzájomnej dôvery a o zhodný prístup k regulácii. Akékoľvek väčšie zlyhanie pri aplikácii spoločných pravidiel v ktorejkoľvek časti vnútorného trhu vystavuje ostatným častiam systému rizika a podkopáva jeho integritu.

Mogyorosiová (2006) píše, že uskutočňovanie základných slobôd je, samozrejme, úzko spojené so zavádzaním spoločných politík, resp. harmonizáciou politík členských krajín v jednotlivých sférach hospodárskeho života. Predpokladá napr. pravidlá na ochranu hospodárskej súťaže, ochrana spotrebiteľov či životného prostredia, dopravu a poľnohospodársku politiku.

Podľa **Šíbla (1998c)** voľný obchod v rámci EÚ má na výrobcov vplyv vo viacerých smeroch:

- umožňuje im špecializáciu a jej prostredníctvom minimalizáciu výrobných nákladov, špecializácia vedie k výraznému zvýšeniu obchodu medzi integrujúcimi sa štátmi,
- vystavuje ich k zvýšenej konkurencii, ktorá vylučuje možnosť zneužívať monopolné postavenie, ktorým mohli disponovať na chránenom národnom trhu,
- zvýšená konkurencia prispieva k diferencii výrobcov. Tí, ktorí neobstáli v konkurenčnom boji, sú vytlačovaní tými, ktorí sú schopní prispôsobiť sa novým podmienkam, ktorí zavádzajú efektívnejšie výrobné metódy, novú techniku a technológiu. Ist' týmto smerom predpokladá rozvinúť investičné procesy,
- voľný trh umožňuje rozvinúť výrobu tam, kde ju možno rozvinúť najefektívnejšie.

Veber (2009) píše, že zďaleka však nemožno hovoriť o dokončení spoločného trhu, asi to ani nie možné. Spoločný trh musí neustále na zmeny vonkajšieho prostredia, ako je technologický vývoj alebo globalizácia, musí sa adaptovať na výzvy moderného vývoja (ako je napríklad požiadavka celoživotného vzdelávania), musí neustále a prirodzene upravovať, korigovať, modernizovať a zjednodušovať svoju legislatívu – iba tak bude naozaj úspešný. Ide asi nekonečný proces kontinuálneho charakteru, čomu napovedá i fakt, že Komisia považuje i dnes za nutné formulovať ďalšie stratégie spoločného trhu, ako to učinila na roky 2003-2006.

Treumer-ová Ammitzboll-ová (2005) zdôrazňuje, že na to, aby vnútorný trh fungoval tak ako má, je dôležité, aby členské štáty dodržiavali prijaté nariadenia Európskej únie. Jedná vec je mať predpisy o voľnom pohybe, iné je uplatňovať ich v praxi. Firmy niekedy narážajú na protiprávne prekážky v obchodnej činnosti, pretože vládne úrady nejakej krajiny alebo úrady v inej krajine zle uplatňujú predpisy o vnútornom trhu.

Komisia preto založila on-line sieť na riešenie týchto problémov. Sieť pozostáva z koordinačných centier vo všetkých krajinách. Cieľom siete je rýchle a neformálne riešenie pre občanov a firmy, ktoré narazia na problémy týkajúce sa pravidiel vnútorného trhu.

Prezident Európskej Komisie **Barosso (2007)** predstavil v roku 2007 nový balík iniciatív, ktorý znamená nové štádium pre jednotný trh EÚ. Je určený pre spotrebiteľov a malých podnikateľov, aby mohli dosiahnuť viac hmatateľných výhod. Jednotný trh má doposiaľ veľký úspech čo je vidieť, no je potrebné aby sa zmenil tak ako sa mení Európa s príchodom 21. storočia. Balík chce okrem iného priniesť priame výhody spotrebiteľom a malým podnikom v oblasti telekomunikácií, finančných služieb ako zlepšiť poskytovanie informácií vrátane existencie príslušenstva, lepší systém monitoringu trhu a vonkajšiu stratégiu zabezpečujúcu rozšírenie európskych noriem na medzinárodnej úrovni.

Janatka, Lukeš a kol. (2004) uvádzajú, že jednotný trh je priestorom bez vnútorných hraníc, teda priestorom násobne väčších šancí a rizík ako pôvodné oddelené trhy národné.

Jednotný trh je hyperkonkurenčným prostredím, kde vo väčšine oborov ponuka prevláda nad dopytom a úspech na trhu vyžaduje dôslednú diferenciaciu od konkurencie zaujímavou inováciou, dokonalým servisom alebo príťažlivou cenou. Z jeho slobôd naplno ťažia najmä tí, ktorí vďaka svojej veľkosti a dynamike expandujú cez jeho vnútorné hranice.

Jednotný trh je dôležitým ochranným štítom proti súčasnej ekonomickej kríze. Je prevenciou proti nečestným praktikám, pomocou ktorých sa štáty snažia preniesť problémy na svojich susedov miesto toho, aby ich riešili samy. Štáty EÚ sa vyhli protekcionistickým opatreniam, ktoré by krízu zhoršili, a namiesto toho sa dohodli na spoločnom pláne oživenia. Cieľom je stimulácia dopytu prostredníctvom verejných investícií, lepšia regulácia finančného sektora a vytvorenie udržateľnej zamestnanosti.

(Európska únia, 2009a)

1.3 Voľný pohyb tovarov

Adenauer a Stiftung (1998) píše, že pre colnú úniu hovorili predovšetkým politické úvahy. Colná únia vytvorila užšie zväzky medzi členskými štátmi a sľubovala väčšiu dynamiku európskeho zjednocovacieho procesu, ktorý nemal zostať vymedzený na hospodársku oblasť. Prvým dôsledkom colnej únie bola spoločná obchodná politika. Spolu s ďalším inštrumentom, s ktorým počítala Zmluva o EHS, s asociáciou, bola colná únia východiskovým bodom pre utváranie ekonomických vzťahov medzi Spoločenstvom a susednými štátmi, ako i celým svetom. Po odstránení cieľ postupovalo vytváranie spoločného trhu dopredu len pomaly.

Neustupná, Pauknerová a kol. (1992) sa domnievajú, že voľný pohyb tovaru v Spoločenstve je zaistený predovšetkým vytvorením colnej únie a odstraňovaním kvantitatívnych obmedzení. Po postupnom odbúravaní týchto prekážok sa však ukázalo, že k tomu, aby vznikol skutočný voľný pohyb tovaru, kde by sa tovar v rámci Spoločenstva pohyboval ako na území jedného štátu, je treba odstrániť ešte rad ďalších prekážok. Program ich odstraňovaní je obsiahnutý v Bielej

knihe. Určité výnimky voľného pohybu tovaru však existujú a budú existovať i po vytvorení vnútorného trhu v roku 1992.

Voľný pohyb tovaru je úzko spojený so slobodou poskytovania služieb, ktorá je ďalším cieľom Európskeho hospodárskeho spoločenstva vyhláseným v Zmluve o EHS a významným elementom jednotného trhu. Obchod so službami je však na rozdiel od tovaru, ktorý, keď je uvedený do voľného obehu v jednom členskom štáte ES, má slobodný prístup k trhu druhého členského štátu, je zložitejší.

Věrný a Dausés (1998) tvrdia, že Spoločenstvo je koncipované nad pásmo slobodného obchodu ako colná únia, ktorá sa vzťahuje na celú výmenu tovarov. Podľa toho je vyberanie dovozných a vývozných ciel a poplatkov s rovnakým účinkom medzi členskými štátmi zakázané. Okrem toho sa predpokladá zavedenie spoločného colného tarifu, taktiež aj zavedenie spoločnej obchodnej politiky voči tretím štátom. V rámci vnútorného trhu sa predpokladá kľúčový význam zákazu netarifných obchodných prekážok.

Predpisy o voľnom pohybe tovarov platia pre tovary pochádzajúceho z nečlenských krajín i pre tovary z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obehu. Za tovary vo voľnom obehu členského štátu platia tovary z tretích krajín, iba ak u neho v príslušnom členskom štáte splnené formality pri dovoze a boli vybrané cla a poplatky s rovnocenným účinkom a u neho nebola urobená ani úplná ani čiastočná refundácia týchto ciel a poplatkov.

Bilčík a Bruncko (2001) hovoria, že v porovnaní s pásmom voľného obchodu sa v colnej únii členovia vzdávajú čoraz väčšieho počtu svojich národných právomocí. V colnej únii ide predovšetkým o spoločnú reguláciu dovozov s vonkajšieho sveta. Uplatňovanie spoločnej colnej tarify zabraňuje tomu, aby sa tovar a služby z nečlenských krajín mohli dostávať do colnej únie ako celku cez členskú krajinu s najnižším dovozným clom.

Karas a Králik (2007) zdôrazňujú, že cieľom ZES je zabezpečiť konkurenciu medzi výrobkami z rôznych členských štátov a zabrániť akýmkoľvek opatreniam členských štátov, ktoré obmedzujú objem obchodnej výmeny alebo zvyšujú cenu tovarov. Na zabezpečenie voľného pohybu tovaru v rámci jednotného trhu treba odstrániť všetky tarifné (clá a platby s rovnakým účinkom) a netarifné

prekážky (akékoľvek ďalšie opatrenia členských štátov ktoré sťažujú a zdražujú dovoz). Preto ZES obsahuje viaceré ustanovenia zamerané na zrušenie colných platieb a platieb s ekvivalentným účinkom a kvantitatívne obmedzenia dovozu a vývozu a opatrení s rovnocenným účinkom.

Hajský (1995) píše, že odstránenie fyzických kontrol tovaru na hraniciach Európskeho spoločenstva nevytvára sám o sebe pravý jednotný trh. Voľnému ohybu tovaru bránili ďalšie prekážky. V prvom rade to boli rozdielne národné predpisy a štandardy uplatňované jednotlivými krajinami Európskeho spoločenstva. Prekážky dovážaného tovaru pramenili z regulácie výrobkov a noriem v mnoho oblastiach: bezpečnostné normy, technická špecifikácia, zdravotné štandardy a štandardy životného prostredia apod. Pri príprave smerníc štandardizácii narazila Európska komisia na stovky prípadov, u ktorých boli oprávnené zdravotné a bezpečnostné normy premenené na zbrane protekcionizmu.

Jankú (2002) konštatuje, že zaistenie voľného pohybu tovarov vyžaduje veľa opatrení. Musia byť- až na určité výnimky- odstránené všetky bariéry. Spoločenstvu pritom ide skôr o vzájomné uznávanie produktov v členských štátoch ako o ich unifikáciu. Súčasne ide aj o zjednocovanie technických noriem a osvedčení, o harmonizáciu priamych a nepriamych daní a o dosiahnutí daňovej priehľadnosti a spravodlivosti.

Jednou zo základných slobôd a najväčším úspechom projektu jednotného trhu je odstránenie prekážok voľného pohybu tovaru. Mechanizmus trhu sa vzťahuje na komerčnú činnosť, ktorej cieľom je predaj výrobkov.

V súčasnosti môžu firmy ponúkať svoje výrobky a služby kdekoľvek v EÚ bez prekážok. Dodržiava sa zásada: „Čo je dobré pre trh jednej členskej krajiny, je dobré aj pre trh celej EÚ.“ Spotrebiteľia môžu tovar nakupovať v inom členskom štáte a dopravovať ho späť do svojich domovských krajín bez dodatočného cla a colných formalít. Za jediné obmedzenie možno považovať len obmedzenie množstva, ktoré je možné doviesť na vlastnú spotrebu, pri niektorých druhoch tovaru pre koncového spotrebiteľa – alkohol, cigarety....

(Kancelária podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, Ľudské práva a menšiny, Úrad vlády SR, 2009)

Najjasnejšie úspechy Únie sa dosiahli v oblasti voľného pohybu tovaru. Významné časti beztarifných bariér boli zrušené, predovšetkým ako výsledok programu jednotného trhu v rokoch 1986-92. Výsledkom je, že výrobcovia tovaru pracujú podľa spoločných štandardov, akceptovaných všetkými členskými štátmi. Vzájomné uznávanie testovania a certifikácie znamená, že tovar podlieha certifikácii len raz a jej platnosť je v rámci celej EÚ. Harmonizované pravidlá znamenajú, že členské štáty nemôžu uvalovať ďalšie pravidlá nad spoločnými štandardmi EÚ pred tým, než tento tovar je uvedený na trh v ich krajine.

EÚ vo veľkej miere uspela v odstraňovaní bariér obchodu s tovarom, ktoré umožňovali firmám nespravodlivé výhody v niektorých krajinách.

Na strane spotrebiteľa, existuje rad bariér, ktoré môžu odradzovať od nákupov mimo ich domovského štátu, napr. ako nemožnosť uplatniť záruku alebo chýbajúca podpora v ich materinskom jazyku.

S rastom elektronického obchodu, spotrebiteľia dostávajú ešte väčšiu výhodu v možnosti nakupovať navôkol on-line a nakupovať tovar od dodávateľov kdekoľvek v EÚ.

(European Commission's DG Communication by the European Journalism Centre (EJC), 2003-2009)

1.4 Voľný pohyb služieb

Za služby sa považujú aktivity vykonávané zárobkov činnými osobami, priemyselnými, poľnohospodárskymi subjektmi či subjektmi vykonávajúcimi slobodné povolanie. Voľný pohyb služieb umožňuje občanom EÚ vykonávať služby cez hranice členských štátov EÚ bez obmedzení opierajúcich sa o národnosť. Subjekt domovského štátu teda nesmie mať privilegované právo oproti zahraničnému subjektu. Voľný pohyb služieb je teda založený na hospodárskej súťaži.

(Kancelária podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny, Úrad vlády SR, 2004)

Lipková (2006) hovorí, že liberalizácia voľného pohybu služieb predpokladala otvorenie regulovaných a izolovaných národných trhov tak, aby

poskytovatelia služieb mohli ponúkať služby aj za hranicami svojich domovských štátov bez obmedzení a diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti. Uvoľnenie pohybu služieb má pre ďalší rozvoj jednotného trhu EÚ veľký význam. Služby tvoria podstatnú časť ekonomík členských štátov, sú zdrojom tvorby pracovných miest a významne sa podieľajú na zamestnanosti.

Klučka a Mazák (2004) píše, že podľa čl. 50 Zmluvy o založení ES sa za služby považujú činnosti, ktoré sa poskytujú spravidla za odplatu, pokiaľ ich realizácia nie je upravená ustanoveniami o voľnom pohybe tovaru, kapitálu alebo osôb. Sloboda pohybu služieb je teda voči ostatným postavená a použiteľná subsidiárne a zahŕňa všetky ostatné činnosti, ktoré nepatria k ostatným slobodám. Podľa demonštratívneho výpočtu obsiahnutého v tomto článku pojem služby zahŕňa najmä činnosti priemyselné, obchodné, remeselné a činnosti v oblasti výkonu slobodných povolání (cestovný ruch, stavebná činnosť, umelecká činnosť, činnosť architektov, lekárov, právnikov, činnosť športovcov, služby leasingových spoločností, poisťovacích spoločností, bánk, cestovných kancelárií, realitných kancelárií, poradenských spoločností a pod.)

Ako uvádza **Horváth (2004)**, pre ľahšie pochopenie sa sloboda poskytovať služby vzťahuje na tie služby, ktoré majú cezhraničný prvok t.j. keď poskytovateľ býva v inom členskom štáte ako príjemca služby. To znamená, že poskytovateľ služby nemohol dočasne vykonávať činnosť štátu, v ktorom sa služba poskytuje, kde si môže fakticky otvoriť aj stále zastúpenie, ale jeho činnosť musí byť zásadným spôsobom prepojená s iným členským štátom. Keby svoju činnosť permanentne premiestnil do štátu, v ktorom poskytuje služby, vzťahovala by sa na neho sloboda usadiť sa.

Rovnako dôležitá je podmienka, aby sa služby poskytovali za odplatu, pretože – do istej miery – sloboda poskytovať služby sa vo svojej podstate vzťahuje na všetky plnenia poskytované za odplatu, ktoré však nepatria do pôsobnosti ostatných troch slobôd. Acquis ustanovuje, že platby za služby musia pochádzať zo súkromného zdroja, čo znamená že za vzdelávacie služby hradené štátom sa nevzťahuje voľný pohyb služieb.

Podľa **Sipka (2003)** oblasť slobodného poskytovania služieb patrí medzi základné piliere jednotného trhu. Pravidlá platiace v tejto oblasti majú priamy vplyv na celé hospodárstvo a jeho jednotlivé zložky – tak podnikateľské subjekty, ako aj spotrebiteľov. Oblasť, ktorú pokrýva v Európskej únii slobodné poskytovanie služieb, je veľmi široká. Jej základnou podstatou sú dve slobody – sloboda etablovania sa (sloboda zakladania podnikov) a sloboda poskytovania služieb, ktoré majú priamy dopad na činnosť podnikateľských subjektov. Spoločné „pravidlá hry“ v oblasti služieb sú však oveľa komplexnejšie. Zahŕňajú právne predpisy v oblasti finančného trhu, ktoré sa týkajú bankových služieb poisťovníctva fungovania kapitálového trhu, ale aj upravujúce oblasť služieb informačnej spoločnosti (elektronický obchod) a ochrany osobných údajov.

Vogt (2005) konštatuje že, sektor služieb je zďaleka najväčším článkom ekonomickej aktivity v eurozóne. Služby sú nájdené vo všetkých oblastiach hospodárstva, od verejnej správy, maloobchod a cestovný ruch, finančné sprostredkovanie, a sú čoraz viac spojené s výrobným priemyslom. Navyše služby sú dôležité pre tvorbu pracovných miest, čo bolo badať najmä v priebehu posledných troch desaťročí, kým znižujúci dopyt po pracovnej sile bol zaznamenaný v spracovateľskom priemysle a v poľnohospodárstve.

Vzhľadom k jeho veľkosti a rastu, jeho integrácia s ďalšími časťami ekonomiky má značný vplyv na hospodárstvo EÚ a dobre fungujúci sektor služieb má zásadný význam pre podporu hospodárskeho rastu.

Jednotný trh sa však zatiaľ ešte nestal jednotným hospodárskym priestorom. Niektoré odvetvia (napr. verejné služby) ešte stále spadajú pod vnútroštátnu úpravu členských štátov. Rovnako sú štáty stále zodpovedné za zdaňovanie a sociálnu starostlivosť

Sektor služieb sa liberalizoval hlavne vďaka vzájomnému uznávaniu alebo koordinácii národných pravidiel týkajúcich sa prístupu k určitým profesiám resp. k vykonávaniu určitých profesií (turistický ruch, bankovníctvo, poisťovníctvo, medicína a pod.) V EÚ sa podnikli viaceré kroky na zlepšenie pracovnej mobility a najmä sa zabezpečilo, aby diplomy za vzdelanie a pracovné kvalifikácie získané v jednej krajine EÚ, sa uznali aj v iných členských štátoch. Otvorenie trhu so službami už slávi prvé úspechy – napr. sa docielilo zníženie cien za vnútroštátne telefonické

hovory (dôvod -vznik nových technológií a čoraz častejšie využívanie internetu na telefonovanie). Rovnako, konkurenčný tlak viedol k výrazným poklesom v cene nízko nákladových leteniek v Európe. **(Ministerstvo vnútra Slovenskej Republiky, 2009)**

Úspech jednotného trhu nás nesmie zaslepiť natoľko, aby sme nevideli aj jeho nedostatky. Sektor služieb sa napríklad otváral pomalšie ako trh s tovarom, aj tu bol však v roku 2006 prijatý dôležitý právny akt, ktorý umožňuje podnikom poskytovať celú škálu cezhraničných služieb.

Omeškania v liberalizácii trhov ovplyvňovali aj finančné služby a dopravu, kde ešte stále existujú izolované vnútroštátne trhy. Aj roztrieštená povaha vnútroštátnych daňových systémov brzdí integráciu a efektívne fungovanie trhu.

Väčšina finančných služieb bola liberalizovaná. Vďaka nej je pre spotrebiteľa jednoduchšie používať kreditné a platobné karty v zahraničí, ako aj prevádzať peniaze medzi krajinami EÚ. Znížili sa bankové poplatky za cezhraničné platby.

EÚ sa rozhodla liberalizovať trhy s poštovými službami. Cieľom je zvýšenie konkurencieschopnosť, zníženie cien a zlepšenie kvality služieb. Úplná liberalizácia prispeje k vytvoreniu pracovných miest v nových poštových firmách a odvetviach, ktoré sú závislé na poštových službách.

(Európska únia, 2009b)

2 CIEĽ PRÁCE

Základným kameňom hospodárstva Európskej únie je vybudovanie jednotného vnútorného trhu, ktorý bol predpokladom pre zabezpečenie štyroch základných slobôd- voľný pohyb tovarov, služieb, osôb a kapitálu, zakotvených v zakladajúcich zmluvách EÚ.

Prvá ekonomická sloboda - voľný pohyb tovarov v rámci Európskej únie priniesol so sebou azda najväčšiu vymoženosť projektu jednotného trhu, a to zrušenie hraničných kontrol medzi krajinami EÚ. K tomuto kroku však EÚ mohla dospieť až vtedy, keď sa postupne rušili bariéry a prekážky brániace voľnému pohybu základných slobôd EÚ.

Voľný pohyb služieb je pre Európsku úniu nenahradiateľný predovšetkým z hľadiska tvorby pracovných miest, čím tvorí jadro hospodárstva EÚ. Určité obmedzenia v tomto odvetví však ostali, preto sa členské štáty snažia k ich odstráneniu.

Cieľom mojej diplomovej práce je charakterizovať a zhodnotiť voľný pohyb tovarov a služieb v Európskej únii. Podkladom pre spracovanie boli knižné a internetové publikácie spolu s legislatívnym zabezpečením tejto problematiky zahŕňajúce smernice Európskej komisie a Rady, nariadenia Rady, Zmluvu o založení ES, Zmluvu a fungovaní EÚ, judikatúru Súdneho dvora.

Na dosiahnutie hlavného cieľa slúžia parciálne ciele:

1. základná charakteristika voľného pohybu tovarov a vymedzenie pojmu z právneho hľadiska,
2. základná charakteristika voľného poskytovania služieb a vymedzenie pojmu z právneho hľadiska,
3. pozitíva a negatíva (dôsledky) jednotného vnútorného trhu so zameraním na voľný pohyb tovarov a služieb,
4. spôsoby riešenia sporov medzi členskými štátmi so zameraním na SOLVIT týkajúcich sa voľného pohybu tovarov a služieb.

3 METODIKA PRÁCE

Predmetom mojej diplomovej práce je zhodnotenie jednotného vnútorného trhu Európskej únie so zameraním na voľný pohyb tovarov a služieb.

Na splnenie stanoveného cieľa bude zvolený nasledovný metodický postup:

1. oboznámiť sa s názormi zahraničných a domácich autorov odbornej literatúry na tému jednotný vnútorný trh so zameraním na voľný pohyb tovarov a služieb,
2. preštudovať pramene európskeho práva upravujúce voľný pohyb a služieb a použiť ich ako východiskové podklady pre ich charakteristiku a zhodnotenie,
3. zoznámiť sa s fungovaním siete Solvit a na základe zistených skutočností zhodnotiť jej činnosť v prospech občanov a podnikov EÚ.
4. za účelom naplnenia stanovených cieľov, použiť pri spracovaní témy metódy:
 - chronologické zdokumentovanie údajov za jednotlivé roky,
 - analýza,
 - komparácia.

Základným materiálom pre vypracovanie diplomovej práce sú údaje čerpané od autorov dostupnej literatúry, predovšetkým kníh, časopisov a článkov, ktorých zdrojom bude knižnica Slovenskej Poľnohospodárskej Univerzity v Nitre, verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne, odborná knižnica v Prievidzi, knižnica Právnickej fakulty Masarykovej Univerzity v Brne, knižnica City University v Trenčíne, knižnica Právnickej fakulty UK v Bratislave, Univerzitná knižnica Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Ako ďalší zdroj použijem internet, kde to budú oficiálne webové stránky zaoberajúce sa danou problematikou.

Pri štúdiu a analýze prameňov práva sa budem opierať o:

- primárne právo: zakladajúce zmluvy, zmluvy meniace zakladajúce zmluvy (Zmluva o založení Európskych spoločenstiev, Zmluva o fungovaní Európskej únie),

- sekundárne právo: smernice Európskej komisie a Rady, nariadenia Rady,
- judikatúra Európskeho súdneho dvora.

Významným zdrojom informácií o činnosti siete SOLVIT sú výročné správy vydávané Európskou Komisiou. Použijeme nasledovné štatistické údaje, ktoré budú slúžiť ako podklad pre zhodnotenie činnosti siete SOLVIT za obdobie rokov 2004 až 2009 - (rôzne vzhľadom na dostupnosť údajov):

- počet predkladaných prípadov za sledované obdobie,
- prípady predkladané občanmi a prípady predkladané podnikmi,
- centrá členských štátov, ktoré obdržali najväčší počet prípadov,
- úspešnosť riešenia prípadov,
- centrá členských štátov, ktoré vyriešili viac ako 90% prípadov (zo roky 2004 až 2008),
- prípady vyriešené stanovenej lehote 10-tich dní (zo roky 2004 až 2008),
- rýchlosť vybavovania prípadov vyjadrená počtom dní (zo roky 2004 až 2008),
- najčastejšie sa vyskytujúce problémové oblasti riešených prípadov (za roky 2005 až 2009),
- problémové oblasti riešených prípadov vyjadrené ako priemer rokov 2005 až 2009,
- spôsoby vyhľadania systému SOLVIT (za roky 2007 a 2008).

Ďalším použitým materiálom sú informácie poskytnuté priamo pracovníkmi centra SOLVIT na Slovensku o jeho činnosti a štatistické údaje z databázy SOLVIT:

- celkový počet prijatých prípadov a celkový počet vložených prípadov na SR (počet predložených prípadov) za jednotlivé roky 2004 až 2009
- počet vyriešených a nevyriešených prípadov za jednotlivé roky 2004 až 2009 v porovnaní s priemerom krajín EÚ.

4 VOLNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB

4.1 Historické súvislosti vzniku voľného pohybu tovaru a služieb

Za účelom ekonomickej spolupráce členských štátov Európskej únie, v ktorej tvorí voľný pohyb tovarov a služieb významnú zložku, začala prebiehať hospodárska integrácia. Jej formovanie sa uskutočnilo vo viacerých fázach.

Prvú integračnú úroveň predstavovala zóna voľného obchodu charakteristická rušením tarifných a kvantitatívnych obmedzení medzi členskými štátmi, pričom colnú politiku voči tretím štátom si štáty riešia samostatne. Zónu voľného obchodu možno definovať ako územie dvoch alebo viacerých štátov, v ktorých clá a im podobné opatrenia odstránené za účelom zjednodušenia a zvýhodnenia obchodných transakcií.

Druhým integračným stupňom je colná únia. Zjednodušene znamená rozšírenie zóny voľného obchodu o colný sadzobník voči tretím krajinám. Vo vnútri colnej únie platí voľný pohyb všetkých výrobkov, ktoré do nej vstúpia bez ohľadu na ich pôvod. Niektoré štáty však znevýhodňovala. Jednak obmedzovala suverenitu v medzinárodnom obchodnom styku krajín a tiež mohla zapríčiniť zánik niektorých výrobných odvetví členských štátov, ktoré by neboli schopné čeliť konkurenčným tlakom.

Tretí integračný stupeň predstavuje spoločný trh, ktorý znamenal rozšírenie voľného pohybu tovaru o voľný pohyb ďalších hospodárskych faktorov- voľný pohyb služieb, osôb a kapitálu. Spoločný trh vnímame ako priestor pre bezbariérovú spoluprácu, v ktorom sa predpokladá prepojenie národných ekonomík. Súdny dvor EU ho definoval vo svojom rozsudku ako „odstránenie všetkých prekážok vo vnútornom obchode ES s cieľom zlúčiť národné trhy do jednotného trhu, ktorého podmienky by sa čo najviac priblížili podmienkam a vnútornom trhu.“ V rámci spoločného trhu existuje užší pojem - vnútorný trh, ktorý je označovaný ako integračný medzistupeň. Je charakteristický tým, že sa ním odstraňujú nie len clá a kvóty, kontingenty ale aj ostatné opatrenia s podobným účinkom a zároveň tu prebieha harmonizácia technických požiadaviek na výrobky. Zmluva o fungovaní EÚ definuje vnútorný trh ako oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zabezpečený voľný pohyb tovarov, služieb, osôb a kapitálu.

Štvrtou integračnou úrovňou je hospodárska a menová únia, pričom menová únia zahŕňa jednotný menový systém a jednu centrálnu banku. Výsledkom spoločnej menovej politiky je zavedenie spoločnej meny (euro) v štátoch, ktoré splnili podmienky konvergencie. Hospodárska únia je determinovaná spoločnou hospodárskou politikou vedenou na základe ekonomickej spolupráce v nadnárodných inštitúciách vrátane existencie jednotného daňového systému.

4.2 Voľný pohyb tovaru

4.2.1 Pojem Tovar

Tovar možno všeobecne definovať ako výrobok, ktorý sa prostredníctvom trhu dostáva ku spotrebiteľovi za účelom konečnej spotreby alebo je predmetom ďalšieho predaja. Vytvorenie slobody pohybu tovaru položilo základy vnútornému trhu a úspešnosti jeho ďalšieho rozvoja. Voľný pohyb tovaru sa tak pravdepodobne stal najvýraznejším a najpodstatnejším znakom celej Európskej únie.

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v spore 7/68 Commission/ Italy 1968 sa za výrobky alebo tovar považuje čokoľvek, čo môže byť spôsobilé na peňažné ohodnotenie a čo môže byť predmetom obchodnej transakcie. Uvedené rozhodnutie bolo následné doplnené rozhodnutím Súdneho dvora EÚ C-2/90 Commission/Belgium 1992, ktoré prispieva k objasneniu pojmu tovar. Z tohto rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že pod pojmom tovar treba rozumieť výrobky, ktoré sú schopné byť predmetom obchodnej transakcie. Za tovar považujeme nie len predmety spotreby, ale aj poľnohospodárske výrobky, elektrina, rôzne iné druhy energie, umelecké predmety a výrobky, ako aj mince, ktoré majú numizmatickú hodnotu, nosiče zvuku, lieky, pokiaľ sú určené na osobnú spotrebu jednotlivca. Z pojmu tovar sú vylúčené napr. tovary ako sú psychotropné látky, drogy, omamné látky a im podobné výrobky.

Zmluva o fungovaní EÚ nedefinuje pojem tovar priamo, stanovuje jeho platnosť, čím zdokonaľuje právny rámec pre uplatnenie slobody pohybu. V ustanovení článku 29 definuje, že za výrobky vo voľnom obehú v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené clá a poplatky s rovnakým účinkom ako iné

splatné a vyrubené clá v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

4.2.2 Clá a poplatky s rovnakým účinkom ako clo

Voľný pohyb tovaru bol postavený a podmienený vznikom colnej únie. V zmysle ustanovení článku 28, ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, Spoločenstvo je založené na colnej únii, ktorá pokrýva všetky obchody s tovarom, a ktorá zakotvuje zákaz dovozných a vývozných ciel a všetkých dávok s rovnocenným účinkom medzi členskými štátmi a zároveň zakotvuje prijatie spoločného colného sadzobníka vo vzťahu k tretím krajinám.

Colná únia zahŕňa v sebe dva okruhy vzťahov:

Na jednej strane sú to vzťahy medzi členskými štátmi, kde sa vylúčila ukladanie ciel na vývoz či dovoz a zároveň aj prijatie takých opatrení, ktoré by mali ekvivalentný účinok ako clá.

Na strane druhej sú to vzťahy členských štátov s tretími krajinami, na účel ktorého bol prijatý jednotný colný sadzobník určujúci pevné sadzby ciel a iných poplatkov pri prechode tovaru z jednotlivých tretích krajín cez hranicu EÚ.

Za colné územie Spoločenstva vymedzené článkom 3 nariadenia sa považuje územie členských štátov, teritoriálne vody, vnútrozemské námorné vody a vzdušný priestor členských štátov.

Clo chápeme ako štandardný prostriedok obchodnej politiky, ktorým sa reaguje na dovoz alebo vývoz určitej komodity. Je to povinná platba vyberaná štátom z dovážaného alebo vyvážaného tovaru. Za clo sa považujú aj clá, ktoré majú rovnaký účel ako dane ako je uvedené v zásadách colnej politiky Európskej únie.

Keďže pojem poplatok s rovnakým účinkom (opatrenie s rovnocenným účinkom) ako clo nie je v Zmluve o fungovaní EÚ definovaný, jeho obsah vymedzil Európsky súd vo svojich rozhodnutiach. Účastníkmi boli Komisia verus Taliansko, v spore známom ako „Štatistický poplatok“ C-24 /68/ECR 1969, kde Súdny dvor po prvýkrát rozhodol v tejto veci. Išlo tu o vyberanie poplatku Talianskom pri vývoze s deklaroványm cieľom zberu štatistických materiálov pre použitie v obchode. Nebolo však preukázané, že to bola úhrada za skutočne poskytnutú službu. Súdny dvor tento poplatok zakázal bez ohľadu na účel a bez ohľadu na miesto určenia

příjmov. Na základe, ktorých ho možno definovať ako akýkoľvek peňažný, nie je colným poplatkom v pravom slova zmysle a ktorým je zaťažovaný domáci alebo zahraničný tovar z dôvodu prekročenia štátnej hranice. K zaťaženiu takéhoto tovaru poplatkom dochádza bez ohľadu na jeho výšku, na jeho určenie, na spôsob jeho vyberania alebo okamih jeho vyberania. (Křučka, Mazák a kol. 2004)

4.2.3 Kvantitatívne obmedzenia a opatrenia s rovnocenným účinkom

Medzi kvantitatívne obmedzenia patria opatrenia, ktoré dovoz alebo vývoz určitého tovaru úplne zakazujú alebo obmedzujú na základe množstva (kvóty) alebo hodnoty (kontigenty).

Pojem „kvantitatívne obmedzenie“ nie je v Zmluve o fungovaní EÚ definovaný preto sa často aplikuje výrok Súdneho dvora ES vo veci R.L Greddo/Ente Nazionale Risi C-2/73 na základe ktorého sa za kvantitatívne obmedzenie považuje akékoľvek opatrenie, ktoré vedie k úplnému alebo čiastočnému obmedzeniu vývozu, dovozu alebo prevozu tranzitu tovaru.

Vzhľadom k tomu, že ani pojem opatrenie s rovnocenným účinkom kvantitatívnych obmedzení nie je v Zmluve o fungovaní EÚ definovaný, v danej veci sa uplatňuje výrok Súdneho dvora, známy ako formula Dassonville, konkrétne Procureur du Roi.v. Benoit a Gustave Dassonville C-8/74, ktorý hovorí, že všetky obchodné predpisy vydané členskými štátmi, ktoré môžu prekážať priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne, obchodu vnútri Spoločenstva, sa majú považovať za opatrenia, ktoré majú rovnaký účinok ako množstevné obmedzenia.

Ďalším medzníkom bolo rozhodnutie Súdneho dvora ES v prípade Cassis de Dijon, konkrétne Cassis de Dijon C-120/78 Rewe – Zentrale AG. v. Bundesmonopolverwalatung für Branntwein 1979, ktorý práve s doktrínou Dassonville odvodil zásadu vzájomného uznávania legislatívy. Na základe tejto doktríny sa výrobku, ktorý bol legálne vyrobený alebo sprístupnený na trhu jedného členského štátu, priznáva možnosť pohybu aj v ostatných členských štátoch EU nezávisle od toho, či je v súlade s pravidlami prijatými ostatnými členskými štátmi.

Širšie koncipovanú definíciu opatrenia s rovnocenným účinkom kvantitatívneho obmedzenia Súdny dvor EÚ vo veci Keck, Keck a Mithouard,

spojené veci C-267/91 a 268/91 1993 vymedzil vnútroštátne opatrenia do dvoch kategórií:

- a) opatrenia týkajúce sa výroby tovaru (výroba – vlastnosti tovaru, označenie, zloženie, miera, váha, atď.),
- b) opatrenia týkajúce sa obchodovania (odbytová politika – správanie sa obchodníkov, zákaz predaja za stratové ceny, zákaz predaja mimo otváracej doby, atď.)

4.2.4 Výnimky z voľného pohybu tovarov

Voľný pohyb tovaru nie je dokonalý. Boli prijaté určité obmedzenia stanovené v článku 36 Zmluvy o fungovaní EÚ, kde sa hovorí, že je možné zaviesť výnimky na dovoz, vývoz alebo tranzit tovaru, v prípade ak má členský štát závažné dôvody, teda ak by šlo o ohrozenie:

- verejnej morálky,
- verejného poriadku,
- verejnej bezpečnosti,
- ochrany zdravia a života ľudí a zvierat, ochrana rastlín,
- ochrany národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu
- ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva.

Tieto opatrenia však nesmú slúžiť svojvoľnej diskriminácii alebo skrytého obchodu medzi členskými štátmi.

Súdny dvor ES rozširuje tieto kategórie o:

- ochrana verejného zdravia a životného prostredia,
- ochrana základných ľudských práv,
- ochrana spotrebiteľa.

Je dôležité vedieť, že členský štát musí vždy preukázať, že prijaté opatrenie sleduje jeden z uvedených cieľov v súlade s princípom proporcionality. Tiež nesmie pôsobiť diskriminačne na dovážané tovary

4.2.5 Harmonizácia legislatívy

Popri clách, kvantitatívnych obmedzení a opatrení s rovnakým účinkom bránil voľnému pohybu tovarov celý rad technických prepisov a bezpečnostných požiadaviek, ktoré museli jednotlivé výrobky na území daného členského štátu spĺňať. Východiskom bolo zosúladienie právnych poriadkov členských štátov prostredníctvom technickej harmonizácie, ktorej cieľom je odstrániť a zamedziť vzniku regulačných obchodných prekážok zbližovaním vnútroštátnej technickej legislatívy. Technická harmonizácia zároveň musí rešpektovať ochranu zdravia, bezpečnosti, životného prostredia a tieto ciele sú zároveň efektívnymi nástrojmi ochrany spotrebiteľa.

Európske spoločenstvo si za účelom vypracovania strategických postupov technickej harmonizácie zvolilo dva rôzne prístupy:

1. Odvetvový - nazývaný aj starý alebo sektorový bol založený na smerniciach, ktoré obsahovali podrobné technické špecifikácie pre rôzne kategórie výrobkov. Nemožnosť regulovať všetky výrobky a udržiavať všetky špecifické smernice v aktuálnom stave otvorila dvere novému prístupu založenému na deregulácií a flexibilitě. V prípadoch, keď sa odvetvový prístup považuje za najúčelnejší nástroj regulácie predmetných tovarov, jeho opatrenia zostali aj naďalej v platnosti. V rámci tohto prístupu pôsobia hlavne špecializované inštitúcie, akými sú napr. CEN (Európsky výbor pre štandardizáciu), CENELEC (Európsky výbor pre elektrotechnickú štandardizáciu), atď.
2. Nový - na rozdiel od detailných smerníc odvetvového prístupu, upravujúcich požiadavky na výrobok, sa smernice nového prístupu obmedzujú na určenie základných požiadaviek, akými sú bezpečnosť, ochrana zdravia a životného prostredia pre veľké skupiny výrobkov. Tieto smernice sú založené na tom, že donucovacie opatrenia vykonávajú členské štáty, aby zaručili, že zabezpečenú možnosť voľného pohybu budú mať len tie výrobky, ktoré sú v zhode s príslušnými požiadavkami. V rámci nového prístupu sa uplatňuje zásada, že ak výrobok nie je schválený normou komunitárneho práva, platí že ak výrobok spĺňa technické a bezpečnostné požiadavky členského štátu pôvodu, môže byť dovezený do akéhokoľvek iného členského štátu, a to aj napriek tomu, že v členskom štáte určenia sú požiadavky prísnejšie. (Králik, 2007)

Aby sa zamedzilo vzniku ďalších nových obchodných prekážok, ktoré by členské štáty mohli zaviesť na obmedzenie dovozu či vývozu bola prijatá smernica Rady 83/189/EHS v znení neskorších zmien, ktorá stanovuje postup na zabezpečenie informácií v oblasti noriem a technických predpisov.

4.2.6 Štátne monopoly obchodnej povahy

Pojem štátny monopol vyložil Súdny vor ES v rozhodnutí vo veci Flaminio Costa/Enel C-6-64, 1964, ako že „o štátnom monopole môžeme hovoriť vtedy, ak sa štát podieľa na podnikateľských aktivitách, ku ktorým patrí obchod s tovarom, a ktoré zahŕňajú aj vývoz a dovoz medzi členskými krajinami.“

Všeobecný právny základ monopolov obchodnej povahy je vymedzený článkom 37 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorého podstata spočíva v tom, že „členské štáty postupne prispôbia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby bola vylúčená akákoľvek diskriminácia medzi príslušníkmi členských štátov, pokiaľ ide o podmienku nákupu alebo odbyt tovaru.“ Samotná existencia monopolov nie je zakázaná, zakázané je len zneužívanie dominantného postavenia na trhu a bránenie voľnému pohybu tovarov.

4.3 Voľný pohyb služieb alebo sloboda poskytovania služieb

4.3.1 Pojem služba

Služby predstavujú významnú zložku v hospodárstve členských štátov EÚ, či je to už v jej podiely na hrubom domácom produkte alebo v ponuke a tvorbe pracovných miest. Voľný pohyb služieb je všeobecne založený na liberalizácii a hospodárskej súťaži. K liberalizácii služieb členské štáty pristupujú na základe smerníc vydané Radou na návrh Komisie po konzultácií s Hospodárskym a sociálnym výborom a Európskym Parlamentom.

Podľa článku 57 Zmluvy o fungovaní EÚ sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb. Služby zahŕňajú najmä:

- a) činnosti priemyselnej povahy,

- b) činnosti obchodnej povahy,
- c) činnosti remeselnej povahy,
- d) činnosti v oblasti slobodných povolání.

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.

Podmienky pre správne definovanie voľného pohybu služieb

Z hľadiska vecného významu je správne definovanie pojmu služba veľmi náročné a zložité, pretože je potrebné abstrahovať ho od pojmu podnikanie, pričom aj podnikanie a služba majú spoločný znak, a tým je hospodárska súťaž. Na základe uvedeného možno všeobecne konštatovať, že predmetné uplatnenia sa budú aplikovať subsidiárne k ustanoveniam o voľnom pohybe tovaru, osôb a kapitálu. To znamená, že ustanovenie o voľnom pohybe služieb sa použije na nehmotné plnenia alebo výkony, ktoré nepodliehajú pravidlám ustanovujúcim ostatné tri slobody vnútorného trhu. Odlišnosti medzi vykonávaním podnikateľskej služby a poskytovaním služby môžeme nájsť tom, že poskytovateľ služby nie je priamo subjektom kontroly verejného orgánu, ktorý je oprávnený takúto činnosť vykonávať. (Hrivík, 2005)

Nemenej dôležitým znakom voľného poskytovania služby je dočasný charakter činnosti, čím sa takisto odlišuje od podnikania, služba teda nie je vykonávaná dlhodobo a sústavne.

Sloboda poskytovať služby sa vzťahuje len na tie služby, ktoré majú cezhraničný prvok, t. j. keď poskytovateľ býva v inom členskom štáte ako príjemca služby, pričom hranice štátu prekročí buď len poskytovateľ, len príjemca, alebo obaja, alebo len služba sama.

Ďalším atribútom slobodného poskytovania služieb je samostatnosť výkonu činnosti, čím s odlišuje od slobody pohybu pracovníkov.

Taktiež poskytovateľ služby musí byť z členského štátu EÚ a služba nemôže byť zakázaná v danom členskom štáte.

V súvislosti s uplatňovaním tejto slobody, so zohľadnením práva EÚ, môžu vzniknúť nasledovné situácie:

- a) aktívna sloboda služieb: poskytovateľ služby alebo ním poverená osoba sa dočasne zdržiava na území štátu príjemcu služby s cieľom poskytnúť túto službu. Príkladom sú podnikatelia zakladajúci si pobočky v iných členských štátoch. Do aktívnej slobody možno zaradiť aj situácie, keď na územie iného členského štátu vycestuje poskytovateľ aj príjemca danej služby. Služba je teda poskytovaná v inom členskom štáte z pohľadu poskytovateľa ako aj príjemcu. Ako príklad možno uviesť každému známa činnosť delegátov pochádzajúcich z Českej republiky na území Grécka, ktorí poskytujú svoje služby slovenským turistom.
- b) pasívna sloboda služieb: príjemca služby sa zdržuje v štáte poskytovateľa služby a tam prijíma túto službu. Jedná sa najmä turistov, obchodných cestujúcich, pacientov alebo príjemcov vzdelávacích služieb.
- c) virtuálna (cezhraničná) služba: situácia, keď hranice členských štátov prekročí len samotná služba, nedochádza k pohybu osôb. Typickým príkladom je poskytovanie poisťných a bankových služieb.

4.3.2 Výnimky z voľného pohybu služieb

Osobitnej úprave podľa článku 58 Zmluvy o fungovaní EÚ podlieha:

1. Sloboda poskytovať služby v oblasti dopravy, ktorú upravujú ustanovenia hlavy o doprave.
2. Liberalizácia bankových a poisťovacích služieb spojená s voľným pohybom kapitálu, ktorá sa uskutoční v súlade s liberalizáciou pohybu kapitálu.

Slobode pohybu služieb nepodliehajú zakázané činnosti, či už európskym právom, alebo vnútroštátnym, napr. hazardné hry, výkony profesionálnych športovcov, prostitúcia, umelé prerušenie tehotenstva. Každý členský štát si určí samostatne, čo do kategórie zakázaných služieb zahŕňa, pričom musí byť zachovaný princíp nediskriminácie. Ten určuje, že vykonávanie činnosti zakázanej v určitom členskom štáte platí pre všetkých, teda pre poskytovateľa tak z domácej, ako z inej členskej krajiny, napriek tomu, že v jeho domovskej krajine je daná činnosť povolená.

4.3.3 Obmedzenia voľného pohybu služieb

Jednou zo základných podmienok fungovania slobody pohybu služieb je zásada nediskriminácie. Druhá základná podmienka je definovaná v článku 56 Zmluvy o fungovaní EÚ ako zákaz akéhokoľvek obmedzenia voľného pohybu služieb v rámci Spoločenstva vo vzťahu k osobám, ktoré majú prevádzku v inom členskom štáte ako príjemca služby.

Avšak sloboda služieb nie je absolútna. Podľa Zmluvy o fungovaní EÚ členský štát môže obmedziť voľný pohyb služieb, ak na to existujú prevažujúce dôvody verejného poriadku, bezpečnosti a ochrany zdravia. Tu má význam smernica Rady 62/221/EHS, ktorej ustanovenia tejto sa vzťahujú na každého štátneho príslušníka členského štátu, ktorý má bydlisko v alebo cestuje do iného členského štátu spoločenstva buď na účel výkonu zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti alebo ako prijímateľ služieb. Opatrenia podniknuté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti sa zakladajú výlučne na osobnom správaní dotknutej osoby. Len choroby alebo postihnutia uvedené v prílohe smernice (choroby podliehajúce karanténe, tuberkulóza dýchacieho systému, syfilis, iné infekčné choroby alebo nákazlivé parazitické choroby, drogová závislosť a vážne duševné poruchy; zjavný prejav psychickej poruchy so vzrušením, delíriom, halucináciami alebo pomätením) sú dôvodom k odmietnutiu vstupu na územie alebo k neudeleniu prvého povolenia na pobyt, pričom rozhodnutie udeliť alebo zamietnuť prvé povolenie na pobyt sa prijme čo najskôr a v žiadnom prípade nie neskôr ako šesť mesiacov odo dňa podania žiadosti. Obmedzenie poskytovania služieb je prípustné aj v prípade výkonu verejnej moci (výkon služby notárov, exekútorov, súdnych poradcov).

Súdny dvor EÚ svojou judikatúrou rozvinul princíp tzv. materiálnej diskriminácie, ktorý zakazuje aby sa rovnaké prípady posudzovali rozdielne alebo rôzne prípady identicky. To znamená, že nie je prípustná aká legislatíva, ktorá na prvý pohľad uplatňuje svoju legislatívu rovnako na domáce aj na dovážané výrobky, ale v skutočnosti práve znevýhodňuje poskytovanie služieb z iného členského štátu. Jedná sa u teda o skryté formy diskriminácie ako to Súdny dvor EÚ dokázal aj v prípade SECO (Spojené veci C-62/81 a C-63/81, SECO vs. EVI).

Súdny dvor EÚ tiež judikoval legálne obmedzenia voľného pohybu služieb, ktoré musia spĺňať nasledovné náležitosti:

- verejný záujem musí byť legitímny a nesmie byť v rozpore s cieľmi EÚ,
- musia byť odôvodniteľné ochranou verejného záujmu, poriadku, bezpečnosti alebo ochranou zdravia,
- všetky obmedzenia obsiahnuté v právnych normách sa musia aplikovať rovnako na domácich poskytovateľov služieb ako aj na poskytovateľov z iných členských štátov, teda má byť dodržaný princíp nediskriminácie založenej na štátnej príslušnosti,
- musí byť dodržaná zásada proporcionality, čo znamená, že obmedzenie musí byť adekvátne k cieľu, ktorý sa ním sleduje a daný cieľ nie je možné dosiahnuť menej reštriktívnymi opatreniami,
- tento verejný záujem nie je dostatočne chránený predpismi členského štátu, v ktorom má poskytovateľ služby miesto podnikania.

4.3.4 Voľný pohyb právnych služieb

Cezhraničné poskytovanie právnych služieb upravuje smernica č.77/249/EHS o uľahčení slobodného poskytovania právnych služieb. Na základe tejto smernice je každý členský štát povinný na svojom území umožniť poskytovanie právnych služieb právnikom z iných členských krajín. Povaha takto poskytovaných služieb však nesmie mať trvalý charakter. Právnik je povinný pôsobiť v inom členskom štáte pod svojím domácim právnickým titulom, avšak činnosti vzťahujúce sa na zastupovanie klienta v konaní pred súdmi alebo inými verejnými orgánmi sa musia vykonávať v súlade s právnymi predpismi hostujúceho členského štátu ako aj rešpektovať jeho etické zásady a stavovské princípy.

Usadzovanie právnikov v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom právnik získal kvalifikáciu umožňuje smernica Európskeho parlamentu a Rady č.98/5/ES umožňuje

4.3.5 Finančné služby

V systéme európskeho práva majú osobitné postavenie. Zaraďujeme sem poisťovníctvo, bankovníctvo a investičné služby. Podľa článku 58 Zmluvy o fungovaní EÚ má byť liberalizácia bankových, investičných a poisťovacích služieb uskutočnená v súlade s liberalizáciou kapitálu.

Poisťovníctvo má právny základ v množstve smerníc upravujúce neživotné a životné poistenie, sprostredkovania poistenia a činnosť poisťovacích agentov a sprostredkovateľov atď. Kľúčovým predmetom európskeho komunitárneho práva je zabezpečiť právne prostredie pre vytvorenie spoločného poistného trhu.

Základným cieľom smerníc v oblasti bankovníctva je odstránenie diskriminácie zahraničných bánk pri vzniku a podnikaní v inom členskom štáte a stanovenie jednotných minimálnych požiadaviek na založenie banky. Právnym základom je harmonizácia právnych poriadkov členských štátov v oblasti bankovníctva obsiahnutá vo viacerých článkoch Zmluvy ES.

4.3.6 Vysielanie pracovníkov v rámci poskytovania služieb

Spoločenstvo pristúpilo aj k harmonizácii právnej úpravy cezhraničného vysielania pracovníkov. Právny rámec predstavuje smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 96/71 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb.

V rámci tejto smernice sú stanovené zásady, ktoré musí podnik vysielajúceho pracovníka rešpektovať. Na základe podmienok výkonu práce počas dočasného vyslania sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby vysielajúci podnik v súlade s právnym poriadkom hostujúceho štátu zaručil vyslaným pracovníkom pracovné podmienky týkajúce sa pracovného času, minimálnej dĺžky dovolenky, minimálnych mzdových taríf, podmienok ochrany zdravia a bezpečnosti, špecifických ochranných opatrení vzťahujúcich sa na tehotné ženy, deti a mladistvých, za predpokladu, že sú tieto pracovné podmienky výhodnejšie ako v domácej krajine.

Smernica sa uplatňuje na tri základné druhy opatrení:

- a) vysielanie pracovníkov na územie členského štátu na účet a pod vedením vysielajúceho podniku na základe zmluvy uzavretej medzi podnikom a prijímateľom služby v hostiteľskom členskom štáte,

- b) vysielanie pracovníkov rámci tej istej ekonomickej skupiny (obaja patria jednému vlastníkovi), za predpokladu, že medzi vysielajúcom podnikom a jeho pracovníkom existuje počas doby vyslania pracovnoprávny vzťah. Tento vzťah je charakteristický pre medzipodnikové výmeny.
- c) cezhraničný personálny leasing uskutočnený na základe zmluvy medzi agentom zastupujúcim pracovnú agentúru, ktorá zabezpečuje prácu v zahraničí, a zamestnancom.

4.3.7 Sloboda podnikania

Slobodu podnikania je vhodné spomenúť práve v prípade voľného poskytovania služieb, od ktorého sa odlišuje viacerými znakmi. V prípade C-55/94 Gebhard/Consiglio dell' Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano Súdny dvor EÚ stanovil podmienky v otázke rozdielu voľného pohybu služieb a slobody podnikania. Kde určil, že pri rozhodovaní sa berú do úvahy 4 kritéria:

- a) dĺžka poskytovanej služby,
- b) frekvencia,
- c) periodicita,
- d) kontinuita.

Sloboda podnikania je nazývaná je aj slobodou usadzovania sa alebo etablovania sa. Pod pojmom usadzovanie sa rozumieme faktický a sústavný výkon hospodárskej činnosti prostredníctvom stálej prevádzky, teda pre slobodu podnikania je charakteristický trvalý charakteru činnosti.

Článok 49 až 54 Zmluvy o fungovaní EÚ garantuje slobodu podnikania právnickým osobám založeným za účelom podnikania so sídlom v niektorom z členských štátov EÚ ako aj občanom EÚ.

Obsahom slobody podnikania je:

- a) právo fyzickej osoby na začatie a vykonávanie podnikateľskej činnosti,
- b) právo na založenie a prevádzkovanie podnikov, vrátane obchodných spoločností,
- c) vzájomné uznávanie spoločností vo všetkých členských štátoch EÚ, pričom spoločnosti z jedného členského štátu, ktoré sa chcú usadiť v inom členskom

štáte, nemusia spĺňať žiadne formality okrem tých, ktoré sa vyžadujú pre spoločnosti so sídlom v hostiteľskom členskom štáte.

Súdny dvor EÚ priznáva (prípád C-2/74 *Reyners v. Belgicko* z roku 1974) článku 49 Zmluvy o fungovaní EÚ o slobode podnikania priamy účinok, ale len vo vzťahu k fyzickým osobám.

4.4 Dôsledky (pozitíva a negatíva) voľného pohybu služieb a tovarov z pohľadu občanov a podnikateľov EÚ

Hneď v úvode treba zdôrazniť, že z dostupných prieskumov a informácií, boli efekty vyplývajúce z voľného pohybu tovarov a služieb zamerané najmä na ich prínosy. Je nutné si uvedomiť, že výhody zreteľne prevládajú nad nevýhodami, čo svedčí o počte členských štátoch a kladných výsledkoch zoskupenia nazývaného Európska únia.

Najviditeľnejšie pozitíva vyplývajúce z voľného pohybu tovarov a služieb sú podľa občanov a podnikateľov nasledovné:

- eliminácia colnej dokumentácie,
- zrušenie hraničných kontrol,
- európske štandardy produktov,
- pravidlá balenia a označovania výrobkov,
- pravidlá pre verejné obstarávanie,
- právo usadiť sa a podnikat' v inej krajine EÚ.

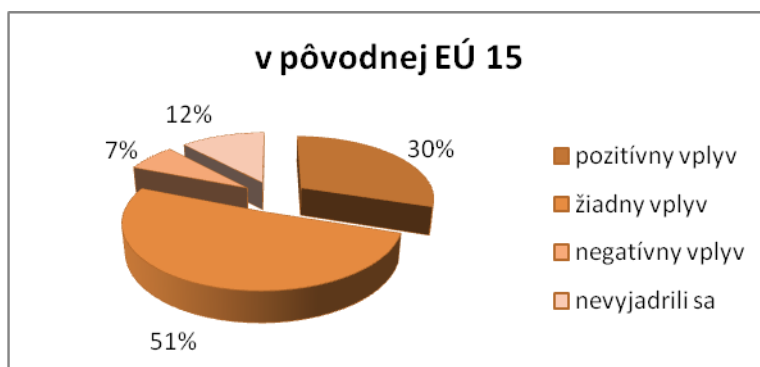
Ďalšie výhody vnútorného trhu dotýkajúce sa služieb a tovarov:

- nárast pracovných pozícií,
- zvýšenie zahraničných priamych investícií v prvých 10-tich rokoch,
- rozšírenie výberu tovarov a služieb,
- vyššia kvalita ponúkaných tovarov a služieb,
- zníženie cien väčšiny produktov a služieb – zlacnenie telefónnych hovorov a leteckej dopravy,
- zvýšenie konkurencieschopnosti, čo malo za následok množstvo už spomínaných výhod v mnohých oblastiach (napr. doprava, telekomunikácie, bankové a poštové služby).

Podľa prieskumu zrealizovaného Európskou Úniou, ktorý bol uskutočnený v roku 2006 na vzorke 250 000 respondentov, 67% občanov EÚ vidí pozitívny efekt vnútorného trhu najmä zvýšení konkurencieschopnosti, 73% vo väčšom rozsahu poskytovaných tovarov a služieb a 53% v zvýšení kvality produktov.

Pohľad podnikateľov na vnútorný trh – pôvodná EÚ 15

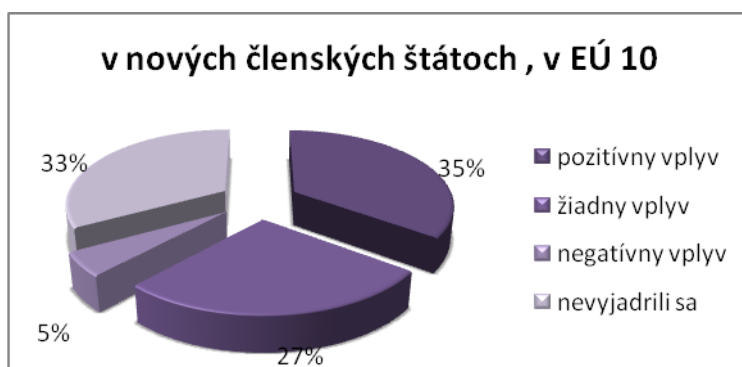
Graf 1

Zdroj: Vlastné spracovanie a The single market news 2007

Pohľad podnikateľov na vnútorný trh – EÚ 10, nové členské štáty

Graf 2

Zdroj: Vlastné spracovanie a The single market news 2007

Uvedené grafy č.1 a č.2 sú dôkazom výrazne pozitívneho vplyvu súvisiace so zavedením vnútorného trhu tak podľa podnikateľov pôsobiacich v pôvodnej EÚ 15, ako aj pre tých, ktorí pracujú v štátoch, ktoré vstúpili do EÚ v máji 2004. Negatívny vplyv pocítilo z EÚ 15 len 7% a z EÚ 10 nových členských štátov len 5% opýtaných podnikateľov.

4.5 Prostriedky nápravy

Vstupom do EÚ sa všetky členské krajiny vrátane občanov a podnikov zaviazali dodržiavať práva a povinnosti vyplývajúce z európskeho práva. V prípade neuplatňovania pravidiel európskeho práva majú občania a podniky možnosť vynútiť si svoje práva prostredníctvom podania sťažnosti. Aby bol súdny dvor EÚ, ktorý je zameraný na interpretačné a aplikačné ustanovenia, odbúraný od množstva prípadov, boli vytvorené iné osobitné prostriedky nápravy. Z hľadiska ochrany práv a ich domáhania sa na európskej úrovni majú občania Európskej únie viacero možností:

Všeobecný podnet na komisiu

Európska Komisia je nazývaná aj strážkyňou zmlúv EÚ, z čoho jej vyplýva povinnosť dohliadať na plnenie záväzkov členských štátov, ktoré majú základ v z práve EÚ. Komisia prostredníctvom Generálneho riaditeľstva pre vnútorný trh monitoruje správanie členských štátov v oblasti dodržiavania zásad voľného pohybu. Ak sa zistí porušenie Komisia koná z úradnej povinnosti (ex officio), ale tiež môže prijímať podnety od samotných FO a PO. Keď dôjde k záveru, že opatrenie členského štátu je v rozpore s komunitárnym pravom, vyzve členský štát na nápravu. Ak však dotknutý členský štát nezosúladí svoj právny poriadok v stanovenej lehote, nesplní teda požiadavky uvedené v stanovisku Komisie, Komisia sa môže rozhodnúť a následne sa obrátiť na Súdny dvor EÚ so žalobou.

Podnet na zrýchlené konanie

Nariadenie Rady č.2679/98 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi hrá dôležitú rolu pri odstraňovaní ich prekážok. Účelom tohto nariadenia je možnosť Komisie intervenovať v prípade ak členský štát porušuje pravidlá voľného pohybu, ale len v medziach článku 34 a 36 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktoré hovoria o zákaze množstevných obmedzení dovozu a vývozu a všetkých opatrení s rovnocenným účinkom medzi členskými štátmi EÚ. V prípade, že sú odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom a inými stanovenými výnimkami, zákazy nie sú vylúčené. Povinnosťou Komisie je vydať rozhodnutie adresované členskému štátu na odstránenie prekážok.

Petícia Európskemu parlamentu

Občania môžu podať petíciu, a to v prípade záležitostí spojených s Európskou úniou, ktorá sa ich priamo týka. Petíciou sa zaoberá petičný výbor, ktorý napriek tomu, že nemá právomoc vyriešiť situáciu priamo, môže pôsobiť na zaangažované strany.

Využiť služby verejného ochrancu práv

Ak má občan pocit, že došlo k administratívnejmu pochybeniu – t. j. k nezrovnalostiam alebo zanedbaniam v administratívnej spôsobe niektorou európskou inštitúciou, môže sa obrátiť na európskeho ombudsmana. Nie je to však vhodné pri sporoch na štátnej úrovni.

Všetky tieto práva vyplývajú občanom priamo zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Ide o prostriedky domáhania sa práv, ktoré sú však z procesného hľadiska zvyčajne veľmi zdĺhavé. Vyriešenie konkrétneho problému trvá v najlepšom prípade niekoľko mesiacov, nezriedka sa stáva, že sa prípad vyrieši až v priebehu niekoľkých rokov. To samozrejme už nemusí mať pre občana v mnohých prípadoch význam, pretože jeho situácia sa dovtedy môže zmeniť a vyriešenie jeho problému už nebude pre neho aktuálne.

Európska komisia preto, aj vzhľadom na svoje skúsenosti pri riešení jednotlivých sťažností, dospela k názoru, že občania a podniky, predovšetkým tie malé, by mali prospech z existencie spôsobu neformálneho riešenia svojich problémov, ktoré môžu vzniknúť nesprávnou aplikáciou pravidiel vnútorného trhu. Preto iniciovala vznik siete *SOLVIT*. (Huttová, 2010)

4.6 SOLVIT

4.6.1 Čo podmienilo vznik siete SOLVIT

Existencia vnútorného trhu priniesla pre občanov i podniky nové príležitosti vyplývajúce z voľného pohybu štyroch slobôd. Otvorenie hraníc malo za následok možnosť žiť, pracovať, študovať, či príležitosť založiť si podnik a poskytovať služby v inom členskom štáte EÚ. V každom systéme sa však občas vyskytnú chyby a ani vnútorný trh nebol výnimkou. Brzdiačim faktorom pri využívaní svojich práv sa

stávala nedostatočná informovanosť, rozdielne výklady právnych predpisov vnútroštátnymi orgánmi alebo odlišné administratívne postupy, ktoré sa uplatňujú v členských štátoch.

V Akčnom pláne pre jednotný trh z roku 1997 Európska Komisia uviedla, že občania alebo podnikatelia i napriek avizovanému dokončeniu vnútornému trhu v roku 1993 stále narážajú na problémy pri aplikácií primárneho a sekundárne práva ES v oblasti vnútorného trhu a často dochádza k tomu, že sa svojich práv nedomôžu vôbec alebo len zo značnými problémami. Európska Komisia tiež vyzvala členské štáty k vytvoreniu siete kontaktných miest zameraných na rýchle, neformálne a bezprostredné sprostredkovanie riešení „cezhraničných“ sporov vo veciach nesprávnej aplikácie práva Európskeho Spoločenstva medzi súkromnými subjektmi a orgánmi štátnej správy, pretože doposiaľ „klasické“ spôsoby riešenia takýchto problémov cestou Súdneho sporu alebo sťažností u Európskej Komisii bývajú zdĺhavé a v prípade žaloby aj nákladné. Práve pre tieto skúsenosti s vymáhaním práva často občanov a podnikateľov odrážajú od „cezhraničných“ aktivít a zabraňujú im plnohodnotne ťažiť z členstva EÚ. (Meningerová, 2005)

Slabou stránkou tiež bolo, že ku všetkým prípadom sa neprístupovalo rovnako a ľudia zvonku nevedeli ako funguje.

Európska komisia koncom roka 2001 zhrnula svoje názory na riešenie problémov vo svojom oznámení o efektívnom riešení problémov na vnútornom trhu („SOLVIT“). Zhodnotila tu činnosť kontaktných miest a navrhla zlepšiť systém založený na novom prístupe v podobe tzv. SOLVIT-u. Navrhuje zefektívniť sieť vytvorením spoločnej online databázy. Koordinačné centrá v členských štátoch budú prípady registrovať a sledovať, čo bude viac efektívne a občanom to uľahčí spoznať fungovanie siete. Vyzdvihuje tu potrebu stanoviť princípy rovnaké pre všetkých občanov a podniky platné na území všetkých štátov EÚ. Zabezpečené by mali byť aj adekvátne finančné a ľudské zdroje, aby mohli koordinačné centrá flexibilnejšie reagovať na rastúci počet prípadov, aby boli poskytované kvalitné služby a tiež aby sa zvýšilo povedomie občanov o možnosti mimosúdneho riešenia administratívnych problémov v zahraničí.

4.6.2 Čo je SOLVIT a aký je jeho cieľ a úloha

Európska únia sa zaviazala lepšie reagovať na podnety od občanov a podnikov, tým že ponúka systém, ktorý na rozdiel od formálnych postupov dokáže zabezpečiť rýchle riešenie prekážok, s ktorými sa stretávajú v rámci vnútorného trhu. SOLVIT je snahou poskytnúť užívateľsky prívetivejšie služby, bez zbytočnej byrokracie so zameraním na konkrétne výsledky, ktoré pomôžu sťažovateľom prekonať a vyriešiť ich problém.

SOLVIT je online sieť na mimosúdne riešenie problémov, ktorú zriadila a spravuje Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh. Právnym základom pre jej fungovanie je odporúčanie Komisie zo 7. decembra 2001 o princípoch používania siete "SOLVIT" - siete na riešenie problémov na vnútorom trhu a komunikácia Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - efektívne riešenie problémov na vnútorom trhu ("SOLVIT"). (SOLVIT centrum Slovensko, Úrad vlády SR, Inštitút pre aproximáciu práva, 2002)

V júli 2002 Európska Komisia spustila v členských krajinách Európskej únie sieť koordinačných centier SOLVIT. V súčasnosti SOLVIT pozostáva z 30 centier, ktoré sú súčasťou vnútroštátnej verejnej správy. Za prevádzkovanie jednotlivých centier zodpovedajú členské štáty. Softvérové vybavenie im poskytuje Európska Komisia, ktorý môže v prípade potreby ponúknuť svoju pomoc na urýchlenie riešenia daného problému. Ak je predpoklad, že by sa problém mohol vyriešiť bez súdneho konania, predkladá formálne sťažnosti centráм SOLVIT-u. Centrá sú prepojené špeciálnou databázou, monitorované Európskou Komisiou.

Kľúčovým prvkom úspechu online siete SOLVIT sú otvorené a konštruktívne vzťahy medzi jednotlivými centrami založené na vzájomnej dôvere a rešpekte. Na podporu napredovania a rozvoja SOLVIT-u sa každoročne uskutočňuje niekoľko workshopov, kde majú pracovníci príležitosť diskutovať o spoločných prístupoch, vzájomne zdieľať získané skúsenosti a odborné znalosti a tiež možnosť diskutovať o ďalšom rozvoji siete, ktorá je nevyhnutná pre udržanie a rozvoj tímového ducha.

SOLVIT podporný tím sa v súčasnosti skladá zo 6 úradníkov, ktorí sú súčasťou pracovnej jednotky zaoberajúcej sa právnymi otázkami a porušeniami princípov vnútorného trhu. Tím poskytuje právnu pomoc, zaoberá sa technickými a procedurálnymi otázkami, udržiava a rozvíja databázu a webové stránky, vykonáva propagačnú činnosť a rozvíja propagačné nástroje, monitoruje kvalitu a výkon siete a organizuje pravidelné semináre.

SOLVIT je v podstate užívateľsky orientovaná služba predstavujúca alternatívny neformálny spôsob riešenia sporov. Hlavné pozitívum spočíva v rýchlejšom riešení ako v prípade podania formálnej sťažnosti, vďaka komunikácií SOLVIT centier priamo online cez databázu.

Hlavnou úlohou centra SOLVIT je v čo najkratšej lehote (do 10 týždňov) poskytnúť skutočné riešenia na problémy týkajúce sa sťažností od občanov a podnikateľov, ktorí sa stretli s nepochopením v súvislosti s uplatňovaním svojich práv, resp. pri riešení problémov vzniknutých pri nesprávnom uplatňovaní pravidiel vnútorného trhu orgánmi verejnej správy. Služby SOLVIT-u sú poskytované bezplatne. Medzi ďalšie výhody možno zaradiť neformálnosť a transparentnosť, a to všetko pri zachovaní diskretnosti, čo sa týka citlivosti osobných a obchodných údajov. Avšak najväčšou prednosťou SOLVIT-u je rýchla a efektívna komunikácia s úradmi, ktoré nesprávne aplikovali európsku legislatívu.

4.6.3 Ako predložiť prípad a ako SOLVIT funguje

SOLVIT nám môže pomôcť	SOLVIT nám nemôže pomôcť
- s riešením problémov cezhraničného charakteru	- v situácií, keď už prebieha súdne konanie
- spôsobených nesprávnym uplatňovaním právnych predpisov EU	- s problémami medzi jednotlivými podnikmi
- verejnými orgánmi na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni	- s problémami medzi spotrebiteľom a podnikom

V prípade určitého problému sa sťažovateľ obráti na miestne SOLVIT centrum. Prípad sa dá predložiť prostredníctvom telefónu, faxom, e-mailom alebo vyplnením on-line formulára (sťažnosti). Všetky možnosti podania sťažnosti je možné vykonať v úradnom jazyku (jazykoch) každého členského štátu. Dôležité je

vedieť, že predložením prípadu sa nepozastavujú lehoty určené vnútroštátnym právom.

Do riešenia problému sú obyčajne zapojené dve centrá SOLVIT-u, a to centrum, ktoré prijalo žiadosť o pomoc, a centrum, ktoré koná v krajine, v ktorej sa problém vyskytol.

Domáce centrum SOLVIT v prvom rade skontroluje podrobnosti danej sťažnosti, aby sa ubezpečilo, že sa dotýkajú porušenia pravidiel vnútorného trhu a či boli predložené všetky potrebné informácie. Následne sa prípad vloží do on-line databázy, ktorý je automaticky postúpený SOLVIT centru (vedúce) v členskom štáte, v ktorom problém vznikol. Vedúce centrum v priebehu 1 týždňa potvrdí, či sa prípadu ujme alebo nie. Bude sa snažiť získať dôkazový materiál, právnu radu a obráti sa na príslušný orgán s cieľom nájsť možné riešenia. V prípadoch ak si riešenie vyžaduje zrušenie konkrétneho predpisu, môže dôjsť k niekoľkomesačnému rozhodovaniu a je na mieste začať súdne alebo správe konanie. Vo všeobecnosti lehota na nájdenie riešenia problému je 10 týždňov. Návrh riešenia predkladá vedúce centrum. Sťažovateľ sa však o postupe dozvie od domovského centra, ktoré ako koordinátor kontaktuje útvar príslušného zodpovedného rezortu, do pôsobnosti ktorého daný prípad spadá. Vo vzájomnej súčinnosti sa usilujú nájsť riešenie. Na riešení prípadu sa spolupodieľajú aj pridružené orgány, ktoré v danom prípade domovské centrum osloví. Pokiaľ je sťažovateľ nespokojný s riešením daného problému alebo prípad zostal nevyriešený, je tu možnosť podniknúť právne kroky, a to obrátiť sa na vnútroštátny súd, či podať formálnu sťažnosť na Európsku Komisiu.

Nevyhnutnou podmienkou vzniku a fungovania siete SOLVIT bola a je spolupráca Európskej Komisie s jednotlivými členskými štátmi. Sieť SOLVIT spolupracuje aj s inými sieťami, ktoré sa zaoberajú určitým druhom problémov na vnútornom trhu, napr. so sieťou EEJ-NET (sieť pre mimosúdne riešenie sporov), ECC (rieši problémy medzi spotrebiteľmi a podnikateľmi), FIN-NET (finančné služby) alebo s národnými ombudsmannami. Popri sieti SOLVIT existuje i sieť pridružených orgánov (obchodné komory, organizácie spotrebiteľov, regionálne kancelárie, Euroinfo centrá, poslanci EP), ktoré môžu spolupracovať pri riešení prípadu a prípady tiež vkladať do databázy. (SOLVIT centrum Slovensko, Úrad vlády SR, Inštitút pre aproximáciu práva, 2002)

V prípadoch keď sa občan alebo podnik obráti so svojou sťažnosťou na domáce centrum SOLVIT, existuje niekoľko rád a spôsobov ako urýchliť vyriešenie daného problému. V prvom rade sa treba uistiť, že prípad nespadá pod výnimky, ktoré sú vyňaté z pôsobnosti systému SOLVIT. Potom k riešeniu veľmi napomôže keď sťažovateľ poskytne:

- stručné zhrnutie prípadu,
- všetku korešpondenciu týkajúcu sa prípadu,
- všetku potrebnú dokumentáciu,
- akékoľvek iné podporné doklady a dôkazné prostriedky.

Osobitnou kapitolou sú tzv. SOLVIT + prípady, ktorými sa bežne SOLVIT nezaobrá, keďže sa za normálnych okolností nedajú vyriešiť v lehote 10 týždňov. Jednotlivé centrá majú nárok takéto prípady odmietnuť, ale niektoré členské štáty (Česká republika, Španielsko) sa zaoberajú aj týmito prípadmi, ktoré sú spôsobené nesprávnym alebo neúplným vykonávaním právnych predpisov EÚ. Na základe rozhodnutí SOLVIT-u centier v nich dochádza k zmene vnútroštátnej legislatívy.

4.6.4 Nedostatky systému

Práca, ktorú vykonávajú SOLVIT centrá je pomerne náročná. Treba si uvedomiť, že prípady predkladané od občanov a podnikov sú často neúplné a je tam potrebné ďalšie vyšetrovanie, aby sa zistila skutková podstata veci a predložil sa reprezentatívny súbor. Právna analýza problému môže byť komplikovaná, pretože SOLVIT centrá nemajú prístup k širokej škále expertov, ktorý by im pomohli.

SOLVIT je tiež významný nástroj, ktorý pomáha k zmene administratívnej kultúry, tým že svojím spôsobom núti správne orgány lepšie reagovať na reálne problémy, s ktorými sa stretávajú. Pre SOLVIT centrá však nie je jednoduché presvedčiť správny orgán, že urobil chybu a že by mal túto chybu napraviť. Jednou z prekážok je neochota správnych orgánov pokúsiť sa riešiť problémy čo najrýchlejšie, pretože väčšina z nich preferuje časovo náročné formálne metódy.

Všeobecne platí, že SOLVIT centrá potrebujú silnú politickú podporu, aby mohli prekonať nevôľu ostatných orgánov.

Najväčším problémom siete SOLVIT je veľké množstvo prípadov a otázok, ktoré sú mimo rozsahu činnosti tejto siete. Je to jedna z hlavných prekážok pre plynulý priebeh služieb, ktoré poskytuje a deje sa to teda na úkor riešenia skutočných problémov. Pre zamedzenie prísunu takýchto prípadov je potrebné zlepšiť značenie na webových stránkach aby sa občana a podnikatelia vyznali v labyrinte informácií a zaistiť prepojenie medzi jednotlivými internetovými stránkami a tak sa rýchlejšie dostať k pomoc a poradenským službám.

Ďalšou prekážkou v činnosti siete SOLVIT sú personálne nedostatky v centrách niektorých členských štátoch, ktoré tak majú negatívny vplyv na kvalitu a rýchlosť spracovania prípadov a následný rast systému. Čo sa týka situácie na Slovensku, Komisia usúdila, že naše centrum SOLVIT má adekvátny počet zamestnancov. Nedostatkom väčšiny centier SOLVIT-u je aj nedostatočná propagácia ponúkaných služieb. Preto takmer všetky SOLVIT centrá by mali vynaložiť viac prostriedkov na zvýšenie povedomia občanov a podnikov, brzdiacim faktorom však ostáva nízky počet zamestnancov a malý rozpočet. Slovenské centrum sa javí ako priemer v oblasti osvetovej činnosti.

4.6.5 Napredovanie systému

Pre potrebu neustáleho zdokonaľovania systému v decembri 2004 SOLVIT centrá prijali súbor spoločných noriem kvality a výkonnosti s cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu služieb poskytovaných sieťou SOLVIT.

V máji 2008 Komisia zas uverejnila pracovný document⁶ obsahujúci plán na zefektívnení existujúcich informačných a asistenčných služieb, vrátane SOLVIT-u, na pomoc občanom a podnikom lepšie porozumieť a následne plne využiť svoje práva a výhody v EÚ. Cieľom plánu je uľahčiť používateľom prístup k týmto službám. Má byť vytvorený jednotný prístupový bod, ktorý zvýši spoluprácu medzi službami, a tak bude užívateľom poskytovať lepšie a rýchlejšie služby. Mal by mať pozitívny vplyv na aj fungovanie siete SOLVIT, pretože sa bude zaoberať jednou z hlavných prekážok SOLVIT centier, a to je veľmi veľký objem NE-SOLVIT-ných

prípadoch, ktoré sú im predkladané. Lepšie filtrovanie prípadov na mieste vstupu a efektívnejšie značenie na využitie čo najvhodnejšej služby, pomôže znížiť percento prípadov, ktoré nemožno riešiť v rámci SOLVIT-u.

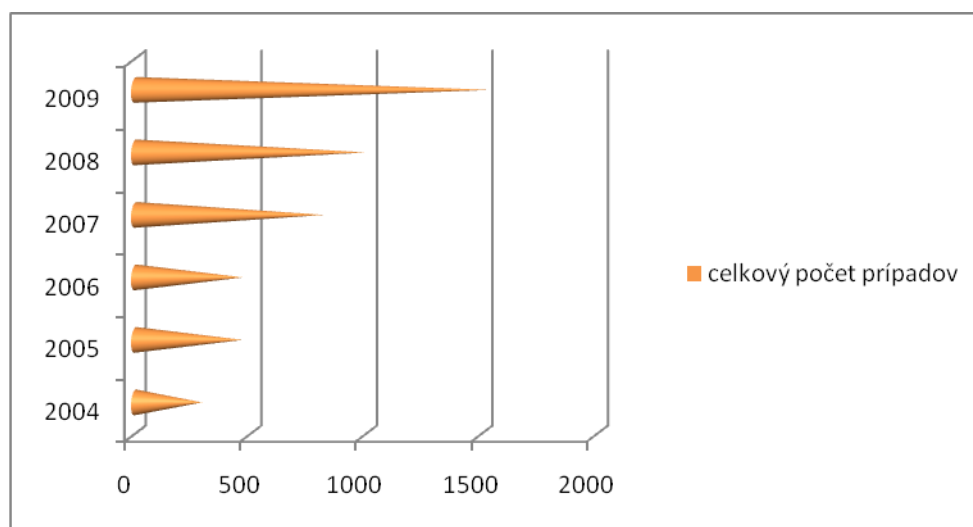
4.6.6 Normy kvality a výkonnosti, ktoré SOLVIT zaručuje

SOLVIT sa pevne zaväzuje ponúkať občanom a podnikom prvotriedne služby. SOLVIT centrá preto súhlasili, že budú spĺňať niektoré dôležité normy kvality a výkonnosti pri riešení problémov, na základe ktorých občania a podniky môžu očakávať, že:

- Na vaše miestne SOLVIT centrum sa môžete obrátiť prostredníctvom telefónu, faxu alebo e-mailu počas úradných hodín a na váš dotaz dostanete rýchlu odpoveď,
- Ak sa Váš prípad javí ako vhodný pre SOLVIT, SOLVIT centrum urobí prvú analýzu prípadu a oboznámi Vás, pokiaľ možno čo najskôr, či môže byť vložený do SOLVIT-u,
- Akonáhle sa prípad vloží do on-line systému SOLVIT, dostanete o tom krátke oznámenie od SOLVIT centra,
- Ak SOLVIT centrum v krajine, kde problém vznikol, potvrdí, že sa pokúsi Váš problém vyriešiť, lehota na nájdenie riešenia je desať týždňov,
- Ak sa nájde riešenie, dostanete konkrétne rady o tom, čo potrebujete urobiť, aby ste mali z navrhnutého riešenia prospech,
- Ak sa Váš prípad, napriek snahe SOLVIT-u, nemôže riešiť pomocou tejto siete, miestne SOLVIT centrum sa vám pokúsi pomôcť nájsť iný spôsob riešenia vášho problému. (Európska Komisia, 2010a)

4.7 Využitie a význam siete SOLVIT v praxi

Spracované údaje za časové obdobie od roku 2004 do roku 2008 nám vykreslia ako sa systém podávania sťažností – SOLVIT využíva, kto ho využíva, v akých štátoch sa využíva najviac, ktoré centrá pracujú najrýchlejšie, aké časové obdobie je väčšinou nutné na vyriešenie prípadov, aké sťažnosti patria medzi najproblémovjšie a iné.

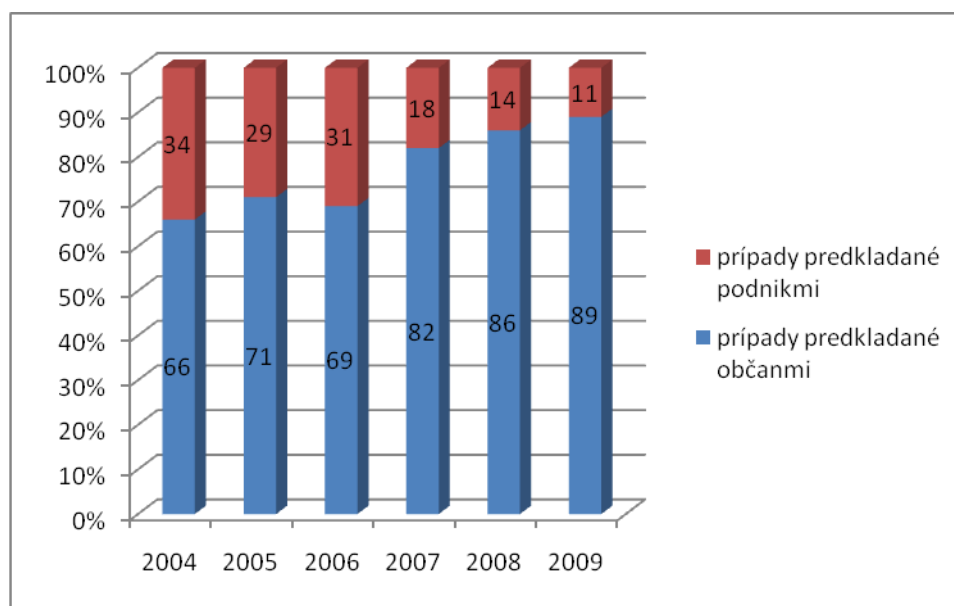

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Hore uvedený graf vypovedá o celkovom počte predložených prípadov zahŕňajúc všetky členské štáty EÚ, ktoré sa riešili prostredníctvom siete SOLVIT jednotlivými jej centrami. Od roku 2004, kedy sa súčasťou EÚ stalo aj Slovensko, je zaznamenaný neustále zvyšovanie počtu sťažností od občanov a podnikov. Rast prípadov od roku 2004 je pripisovaný nielen vstupom 10 nových krajín do EÚ, ale hlavne záruke efektívneho riešenia konkrétnych prípadov, ktoré tento výnimočný online systém SOLVIT ponúka. Ďalší rast počtu prípadov od roku 2006 možno prikladať zavedeniu online formulára sťažností a pristúpení Bulharska a Rumunska do EÚ. Následné zvýšenie počtu predložených prípadov v poslednom roku nad hranicu 1500 je predovšetkým vďaka rastúcej značke SOLVITU a podpory kvality a výkonu činností vykonávanými centrami SOLVIT-u a tímu SOLVIT. Všeobecne počet prípadov stúpol od roku 2004 do roku 2009 viac ako päťnásobne. Tento výsledok vypovedá o získanej dôvere od občanov ako aj podnikov, a o tom, že SOLVIT ako doplnkový nástroj napreduje a uberá sa správnym smerom, čo svedčí o jeho využívaní.

Prípady predkladané občanmi a podnikmi za obdobie rokov
2004 až 2009

Graf 4

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Z grafu vyplýva, že občania sú viac aktívny v predkladaní sťažností ako podniky v sledovanom období šiestich rokov. Možno skonštatovať, že počet predkladaných prípadov sa každým rokom, s výnimkou roku 2006, zvyšuje na strane občanov. Rastúci záujem od občanov je znakom uvedomovania si, že cesta k riešeniu vedie práve cez SOLVIT. Menší počet predkladaných prípadov od podnikov neznamená, že podnikatelia nestretávajú s problémami tak ako občania. Podľa dostupných informácií a predpokladov, nízky počet predkladaných prípadov od podnikov súvisí s ich vyššou dostupnosťou prostriedkov, ktorými dokážu riešiť problémy spôsobené nesprávnym uplatňovaním právnych predpisov EÚ za pomoci kanálov ako je napríklad Obchodná komora. Je pravdepodobné, že peniaze, ktoré majú im dovoľujú využiť platenú právnu pomoc alebo sa snažia daný problém skôr obísť, ako podať sťažnosť štátnemu orgánu. Obávajú sa najmä negatívnych dôsledkov pre ich obchod. Avšak podľa prieskumu sa ako hlavný dôvod nevyužívania siete SOLVIT podnikmi javí slabá propagácia, ktorá spôsobuje, že podnikatelia nevedia o tejto možnosti. Je tu teda jasná potreba podpory na národnej aj európskej úrovni, ktorá by sa zamerala najmä na podniky.

Z podaných sťažností na strane podnikov, majú najväčšie zastúpenie malé a stredné podniky. V roku 2006 len centrá v Holandsku, Dánsku, Švédsku, Nórsku a Litve zaznamenali viac sťažností od podnikov.

Centrá členských štátov, ktoré obdržali najväčší počet prípadov (ako domovské centrum) za obdobie rokov 2004 až 2009

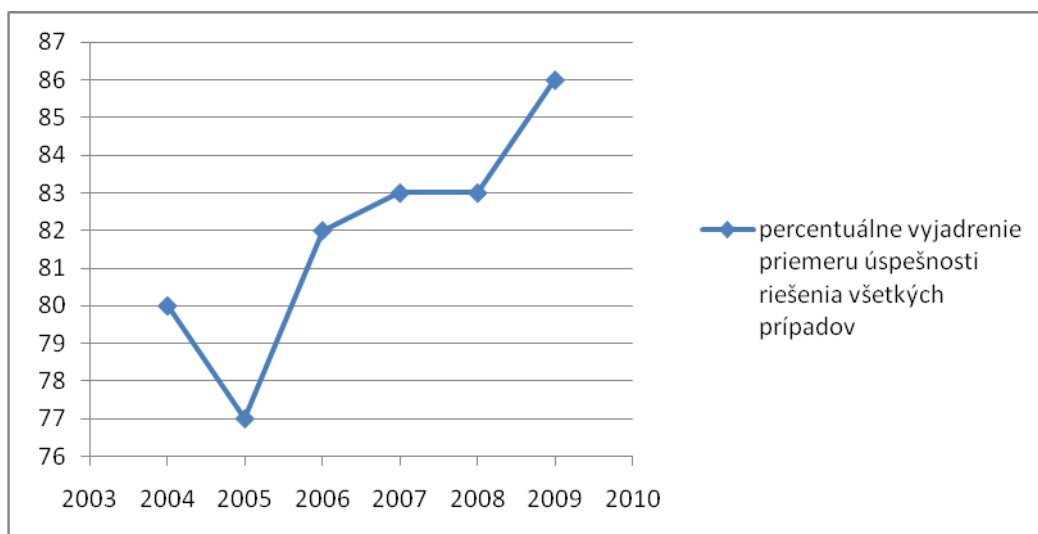
Tab. 1

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
najväčší počet vložených prípadov	Francúzsko, Nemecko, Španielsko	Francúzsko, Španielsko, Nemecko, Portugalsko	Nemecko, ČR	Poľsko, Nemecko, Španielsko	Nemecko, Španielsko, ČR	ČR, Nemecko, Francúzsko

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že najväčší počet sťažností od občanov a podnikateľov bol počas sledovaného obdobia v Nemecku, vo Francúzsku to bolo v rokoch 2004 a 2005, v Španielsku to bolo v rokoch 2004 až 2008 s výnimkou roku 2006. Veľký počet prípadov v posledných dvoch rokoch obdržali aj v susednej ČR.

Čo sa týka Slovenska a ČR, počet predkladaných prípadov je vzhľadom na počet obyvateľov veľmi pozitívny. Je nutné tiež podotknúť, že v krajinách, kde nie je taký citelný nárast predkladaných prípadov, sa vytvára určitý risk pre fungovanie centier, pretože je ťažké vyvinúť dobré riešenia s malým množstvom obdržaných prípadov. Všeobecne najmenej prípadov počas sledovaného obdobia bolo predkladaných predovšetkým na Islande, v Lichtenštajnsku a v Litve .

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Z pohľadu úspešnosti riešenia prípadov možno vyčítať, že percento vyriešených prípadov sa za roky 2007 a 2008 sa nezmenilo, držalo sa na úrovni 83%. V minulom roku ale došlo k zlepšeniu, kedy percento úspešnosti prípadov bolo 86%, čo je zatiaľ najlepší výsledok za obdobie skúmaných šiestich rokov. Naopak najhorší výsledok bol dosiahnutý v roku 2005, kde z celkového množstva prípadov bolo vyriešených 77%. Za sledované roky sa percento úspešnosti vyriešených prípadov postupne sa zvyšovalo alebo držalo na rovnakej úrovni s výnimkou roku 2005. Z dostupných informácií za roky 2005 a 2007 na Slovensku bola percentuálna úspešnosť vyriešených prípadov nad hranicou priemeru, konkrétne to bola vyššia úspešnosť o 3% oproti priemeru.

Centrá členských štátov, ktoré vyriešili viac ako 90% prípadov
za obdobie rokov 2004 až 2008

Tab. 2

	2004	2005	2006	2007	2008
viac ako 90% vyriešených prípadov	Portugalsko, Belgicko, Taliansko, Holandsko	Portugalsko	Portugalsko, Španielsko, Francúzsko, ČR	ČR, Nemecko, Rakúsko	Nemecko, Írsko, Portugalsko, Cyprus, Rakúsko, ČR, Rumunsko

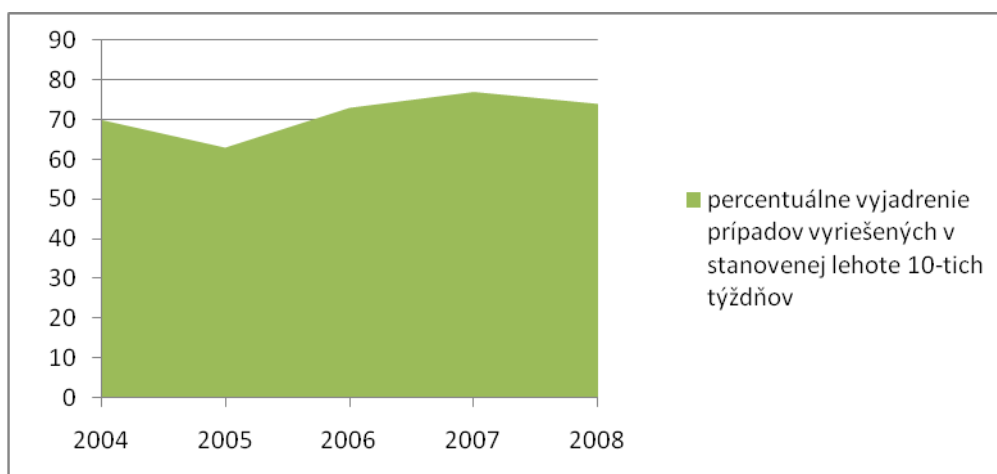
Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Tabuľka nám prezrádza, ktoré krajiny si v sledovanom období najlepšie poradili s riešením obdržaných prípadov, kde úspešnosť riešenia sťažností bolo nad hranicou 90%, čo možno považovať za vynikajúci výsledok práce centier SOLVIT. Veľmi dobre sa javí činnosť centra SOLVIT v Portugalsku, kde okrem roku 2007 bola úspešnosť nad 90%. V posledných dvoch rokoch sa darilo centre Nemecka. Ešte lepšie ovocie dosiahla v riešená prípadov ČR, ktorá zaznamenala v roku 2007 dokonca 100% úspešnosť. Trend v množstve vyriešených prípadov stúpa, to znamená, že počet štátov, ktoré docielili veľmi dobré výsledky sa zvýšil v poslednom sledovanom roku na sedem (viď tabuľka č.2).

Naopak najmenšia úspešnosť vyriešených prípadov je tradične v Grécku (2004, 2006, 2008), v roku 2005 v Rakúsku a Írsku a v roku 2008 aj vo Švédsku, kedy sa percento vyriešených prípadov pohybovala len na hranici 60%.

Prípady vyriešené stanovenej lehote 10-tich dní za obdobie rokov
2004 až 2008

Graf 6

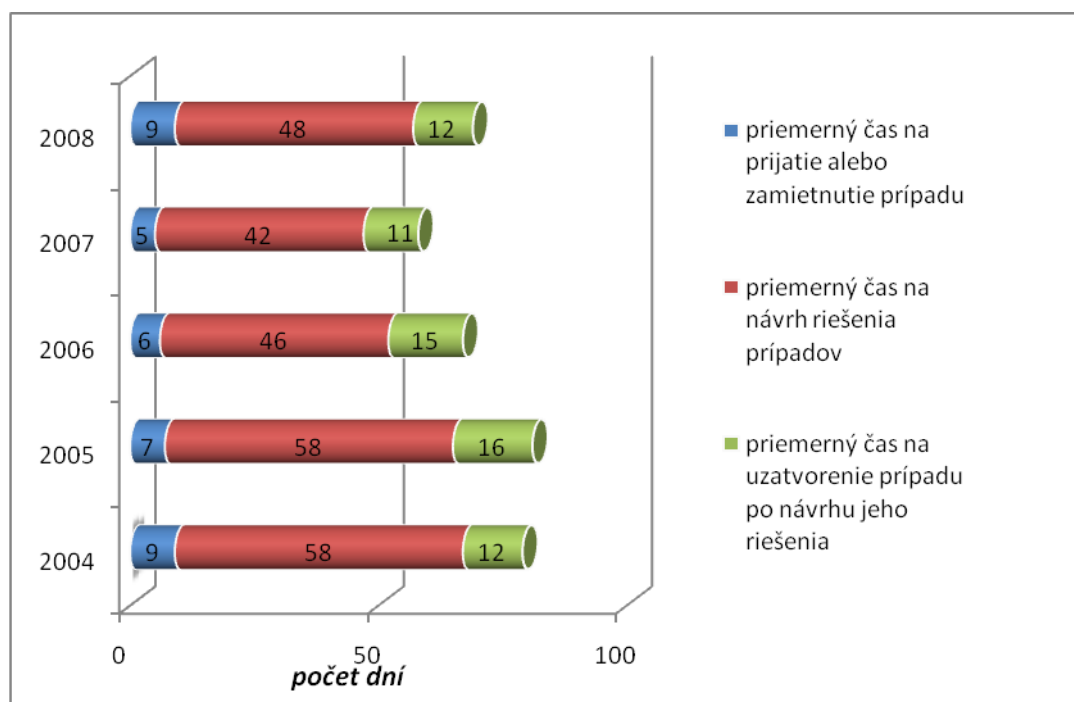

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Uvedený graf rozoberá percentuálnu úspešnosť prípadov vyriešených počas 10 týždňov. Aj tu vidieť vcelku pozitívny trend, kedy za posledné tri roky bola dosiahnutá hranica 70%, v roku 2007 to bola takmer 80% úspešnosť. Pri ostatných prípadoch teda termín nebol dodržaný, čo mohlo byť spôsobené viacerými nedostatkami.

Rýchlosť vybavovania prípadov vyjadrená počtom dní
za obdobie rokov 2004 až 2008

Graf 7

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Ako vidieť v grafe zaoberajúcim sa rýchlosťou vybavovania prípadov za sledované obdobie piatich rokov, najmenšia celková doba vybavenia prípadov v počte dní 58 bola v roku 2007, v roku 2008 nastal mierny nárast na 69 dní, čiže pokles v rýchlosti o 19%. Príčinu možno hľadať pravdepodobne vo zvýšení objemu prípadov a nedostatku potrebných zdrojov v jednotlivých SOLVIT centrách a s ňou súvisiacou neschopnosťou vysporiadať sa so spomínaným nárastom prípadov. Taktiež jednou z príčin sú často zložité prípady, ktoré nemajú dostatok vhodných precedensov, čo si vyžiadalo rozsiahle právne analýzy. Veľkým plusom je, že od roku 2006 je priemerná celková doba vybavenia prípadov pod medzníkom 70 dní.

Čo sa týka priemerného času na zamietnutie alebo prijatie prípadu, najlepšie to bolo v roku 2007, kedy bol centráram dostatočný priemerný počet 5 dní. Aj priemerný čas na návrh riešenie prípadu a priemerný čas na uzatvorenie prípadu bol v tomto roku najmenší.

Z dostupných informácií zverejnenými Európskou Komisiou, možno zhodnotiť centrá jednotlivých štátov za posledné dva roky v oblasti ich priemernej rýchlosti vo

vybavovaní im zvereným prípadov. Ako najlepšie sa ukazujú centrá v Nemecku a Rakúsku. Naopak najhoršie a teda najpomalšie centrá sídlia v štátoch ako je Grécko a Taliansko.

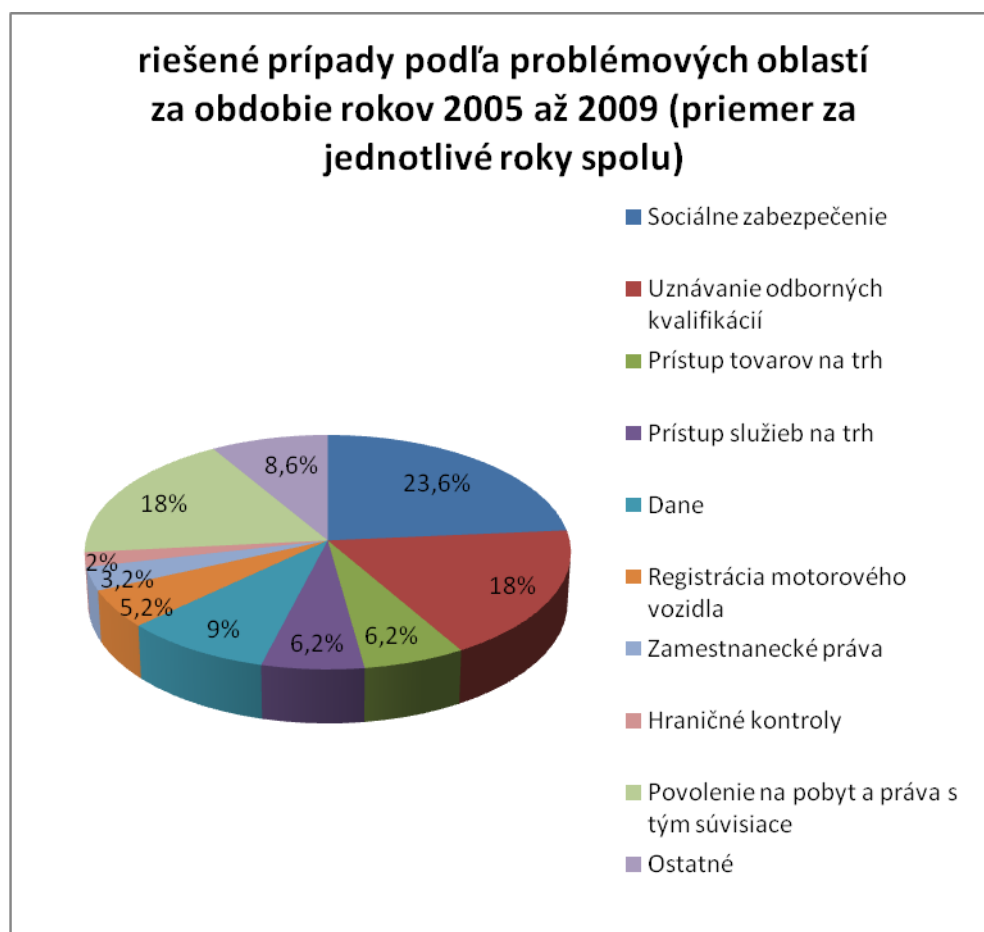
Najčastejšie sa vyskytujúce problémové oblasti riešených prípadov za obdobie rokov 2005 až 2009

Tab. 3

	2005	2006	2007	2008	2009
Sociálne zabezpečenie	18%	23%	26%	28%	23%
Uznávanie odborných kvalifikácií	18%	15%	20%	22%	15%
Prístup tovarov na trh	11%	8%	4%	4%	4%
Prístup služieb na trh	10%	11%	4%	4%	2%
Dane	9%	16%	10%	6%	4%
Registrácia motorového vozidla	8%	3%	6%	4%	5%
Zamestnanecké práva	5%	2%	3%	4%	2%
Hraničné kontroly	3%	3%	2%	1%	1%
Povolenie na pobyt a práva s tým súvisiace	8%	9%	15%	20%	38%
Ostatné	10%	10%	10%	7%	6%

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Tabuľka vypovedá o najčastejšie sa vyskytujúcich problémových oblastiach podávaných a následne riešených prípadov. Najproblémovjšou a do roku 2008 sa stále zvyšujúcou oblasťou v rámci siete SOLVIT boli od roku 2005 sťažnosti (prípady) týkajúce sa sociálneho zabezpečenia. Zvyšujúcu tendenciu mali od roku 2006 roku 2008 aj prípady súvisiace s uznávaním odborných kvalifikácií. Znižujúci smer od roku 2005 sa zaznamenali sťažnosti týkajúce sa prístupu tovarov a služieb na trh. U problémovej oblasti dane bol výrazný počet sťažností zaznamenaný len v roku 2006. Ostatné problémové oblasti v tabuľke vykazujú klesajúci sklon. Značné zvýšenie v poslednom sledovanom roku bolo v prípadoch zaoberajúcimi sa povoleniami na pobyt a právami s tým súvisiacimi. Táto oblasť patrila v minulom roku spolu s oblasťou sociálneho zabezpečenia a uznávania odborných kvalifikácií do troch najviac predkladaných a riešených prípadov.

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Aj graf priemeru za jednotlivé roky 2005 až 2009 spolu dokazuje, že najčastejšie vyskytujúce sa prípady boli z oblasti sociálneho zabezpečenia. Vysoký počet sťažností bol spomedzi štátov zaevidovaný predovšetkým v Írsku. Príčinou bol pomerne veľký počet migrujúcich pracovníkov od rozšírenia EÚ v roku 2004, čo viedlo:

- k oneskoreniu pri spracovaní niektorých nárokov, najmä v oblasti rodinných dávok;
- oneskorenia pri vydávaní osvedčení o zdravotné poistenie;
- neskoré platby sociálnych dávok a prevod nárokov na dôchodok.

Ďalšou krajinou s vysokým počtom sťažností podobného typu bolo Francúzsko.

Tesne v závese to boli prípady týkajúce sa uznávania odborných kvalifikácií. Najväčší podiel problémov v tejto oblasti bol v posledných rokoch najmä v Španielsku a Taliansku, ktoré sa stali obľúbenými sídlami migrujúcich pracovníkov. Ukázalo sa však, že vysoký časť týchto sťažností naráža na osobitný problém pri uplatňovaní právnych predpisov. Príčinami sú napríklad:

- oneskorenia pri spracovaní žiadostí o uznanie, žiadna odozva zo strany vnútroštátnych orgánov a nedostatok informácií o tom, koľko času zaberie proces uznávania;
- rozhodnutia navrhujúce kompenzačné opatrenia bez odôvodnenia;
- nesprávne informácie podané orgánmi, rôzne nedorozumenia, atď.

Tretím hlavným problémom, ktorými sa museli zaoberať centrá SOLVIT-u predovšetkým v minulom roku bola oblasť - povolenie na pobyt a práva s tým súvisiace. Tu je priekopníkom Veľká Británia. Je pravdepodobné, že väčšina problémov je tu spôsobených tým, že Veľká Británia nie je súčasťou Schengenského priestoru, čo môže viesť k nejasnostiam občanov o platných pravidlách a pri rôznych výkladoch týchto pravidiel medzi členskými štátmi. Okrem toho, Veľká Británia je samozrejme atraktívna destinácia pre migrujúcich občanov z dôvodu pracovných príležitostí a anglického jazyka. Príčinou môže byť:

- nedodržovanie šesť mesačnej lehoty vnútroštátnymi orgánmi na vydanie "karty trvalého pobytu rodinného príslušníka občana Únie" predložené štátnymi príslušníkmi tretích krajín;
- meškania pri vydávaní takzvaného "certifikátu aplikácie", ktoré by mali byť na základe smernice 2004/38/ES vydané okamžite; problémy rodín občanov EÚ, ktorí sú utečenci bez pasu;
- v prípade pochybností o pravosti manželstva medzi občanmi EÚ a občanom tretích krajín, niektoré vnútroštátne orgány považujú lehotu šiestich mesiacov na rozhodnutie o žiadosti ako pozastavené, kým sa sami presvedčia o pravosti manželstva .

Oblasť voľného pohybu tovarov zahŕňa napríklad:

- podniky, ktoré nie sú schopné použiť výsledky skúšok vykonaných v certifikovaných laboratóriách v ostatných členských štátoch;
- neoprávnené požiadavky na balenie výrobkov v určitých predpísaných množstvách;
- neprimerané opatrenia na ochranu spotrebiteľa;

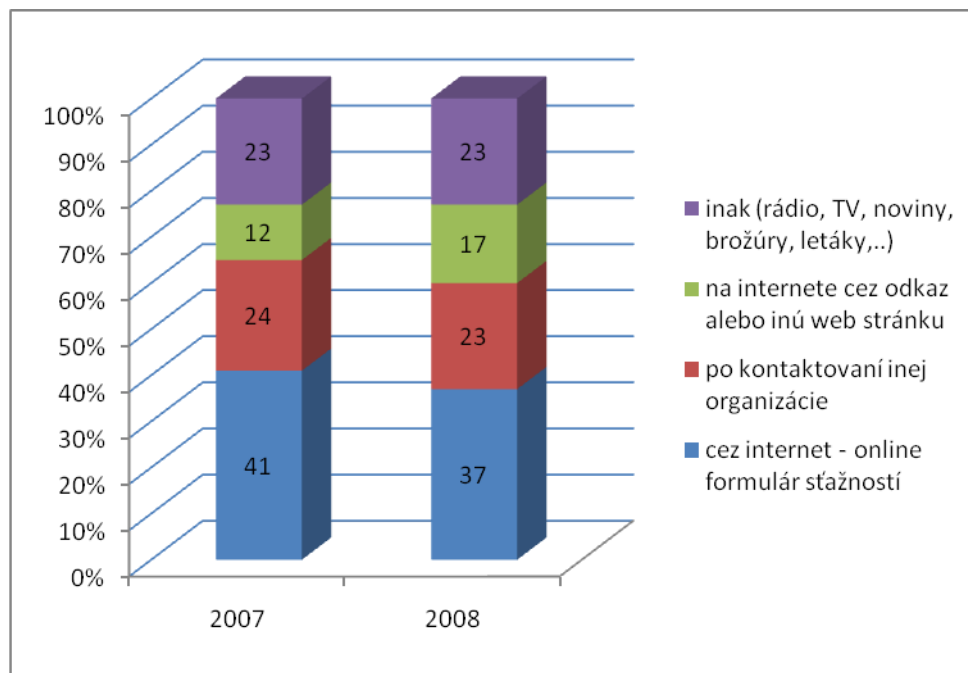
- keď vnútroštátne orgány podporujú nákup národne označených výrobkov (napr. produkty nesúce národný energetický štítok).

Problémy registrované SOLVIT-om v oblasti voľného poskytovania služieb:

- neodôvodnená požiadavka licencie na poskytovanie služieb;
- požiadavka mať zástupcu, aby mohli požiadať o vzájomné uznávanie povolení;
- vyššie vstupné pre zahraničných návštevníkov, bezdôvodne.

Spôsoby vyhľadania systému SOLVIT za roky 2007 a 2008

Graf 9

Zdroj: Vlastné spracovanie a 2007, 2008 Report – development and performance of the SOLVIT network, European Commission

Z uvedeného grafu je možné vyčítať cestu, ktorú sa sťažovatelia využili aby sa dostali k systému SOLVIT. Najviac využívaným spôsobom s viac ako tretinovým zastúpením za obidva sledované roky bol samotný online formulár sťažností, ktorý sa nachádza na oficiálnej webovej stránke SOLVIT-u. V roku 2008 však zaznamenal mierny pokles tohto spôsobu využívania. Na rovnakej úrovni za dva roky sa využil spôsob vyhľadania siete SOLVIT po kontaktovaní inej organizácie, ktorý sa pohyboval nad úrovňou 20%. Tretím najviac využívaným spôsobom bolo dostanie sa k SOLVIT-u pomocou odkazu alebo inej webovej stránky. Tento spôsob sa zvýšil

v roku 2008 o 5% na úkor online formulára. Toto dokazuje význam lepšieho značenia na internetových stránkach a tiež využitie odkazu na stránkach.

4.8 SOLVIT centrum na Slovensku a jeho aplikácia v praxi

Na Slovensku bolo centrum SOLVIT spustené v máji 2004. Sídlo centra SOLVIT je na Úrade vlády SR, Inštitút pre aproximáciu práva v Bratislave.

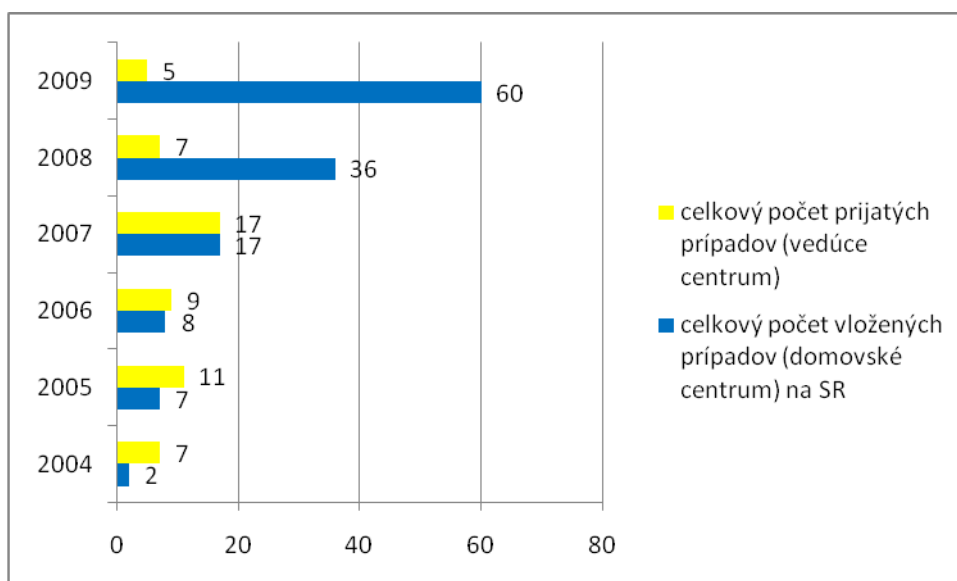
Podľa pracovníkov SOLVIT-u, priemerný počet podnetov za deň predstavuje 2 až 3 problémy, s ktorými sa naši občania a podniky stretli v prevádzkovaní svojej činnosti. Nie však všetky predstavujú opodstatnené problémy, ktorými sa SOLVIT vo svojej funkcii zaoberá. V prevažnej miere sú sťažovateľmi občania, len zriedka sú to podniky. Najväčší okruh problémov za posledné roky je reprezentovaný prípadmi zaoberajúcimi sa sociálnym zabezpečením či detskými prídavkami. Čo sa týka propagácie, v budove sídla SOLVIT-u sú k dispozícii brožúrky. Prezentovanie činnosti SOLVIT-u je všeobecne zabezpečené na úrovni Komisie v podaní ombudsmanov alebo v zastúpení Európskej Komisii. Tiež je propagácia uskutočňovaná najbližšie aj na Ministerstve zahraničných vecí SR, napríklad na Dni otvorených dverí, ktoré sa uskutočňuje v mesiaci Marec.

Z hľadiska hodnotenia chodu centra SOLVIT na Slovensku Európskou komisiou vyšlo naše centrum veľmi dobre, a to konkrétne oblasť personálneho zabezpečenia, počtu obdržaných prípadov vzhľadom na počet obyvateľov, počtu vložených a prijatých prípadov od centier iných členských štátov, rýchlosť vybavovania prípadov a úspešnosť ich prípadov

Na základe údajov poskytnutými pracovníkmi centra SOLVIT na Slovensku a po pripustení do databázy SOLVIT-u môžem zhodnotiť situáciu v oblasti využívania online siete na Slovensku a úspešnosť činnosti SOLVIT-u. A to v celkovom počte tzv. vložených prípadov, kde pôsobí slovenské SOLVIT centrum ako domovské a počte tzv. prijatých prípadov, kde pôsobí slovenské centrum ako vedúce, t.j. sťažovatelia podali svoj prípad v inom členskom štáte, ale problém sa zároveň týka Slovenska. Tiež v počte vyriešených a nevyriešených prípadov za jednotlivé roky 2004 až 2009 v porovnaní s priemerom krajín EÚ.

Celkový počet prijatých prípadov a celkový počet vložených prípadov na SR (počet predložených prípadov) za roky 2004 až 2009

Graf č.10

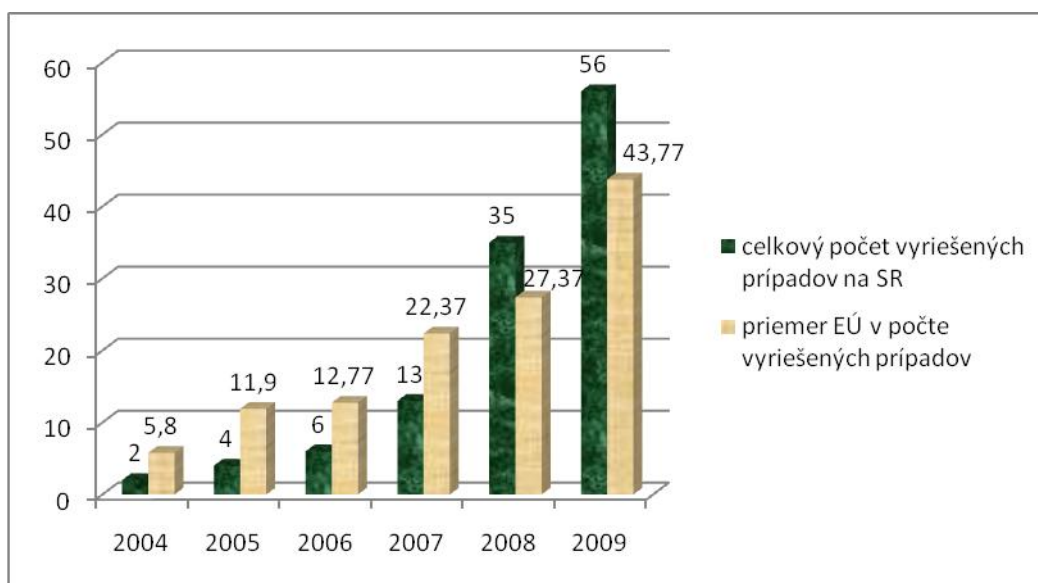

Zdroj: Vlastné spracovanie a databáza SOLVIT

Graf č.10 hovorí o celkovom počte prijatých prípadov a počte vložených prípadov na SR. Slovenské centrum zahájilo svoju činnosť vstupom do EÚ a v prvom roku teda fungovalo až od mája, čomu môžeme priradiť malý počet podaných prípadov, najmä na strane pôsobenia SOLVIT-u ako domovského centra. Postupne aj vďaka propagácií a záujmu občanov a podnikov počet vložených prípadov stúpil dvojnásobne každým rokom. Minulý rok ich bolo 60. Naopak počet prijatých prípadov od sťažovateľov z iných členských štátov sa pohybuje každý rok v rozmedzí 5 až 17 prípadov. Minulý rok bo dosiahnutý najmenší počet prípadov, čo by sa dalo pripísať aj v ochote slovenských orgánov spolupracovať pri riešení daného problému.

Celkový počet vyriešených prípadov na SR v porovnaní s priemerom dosiahnutým v EÚ za roky 2004 až 2009

Graf 11

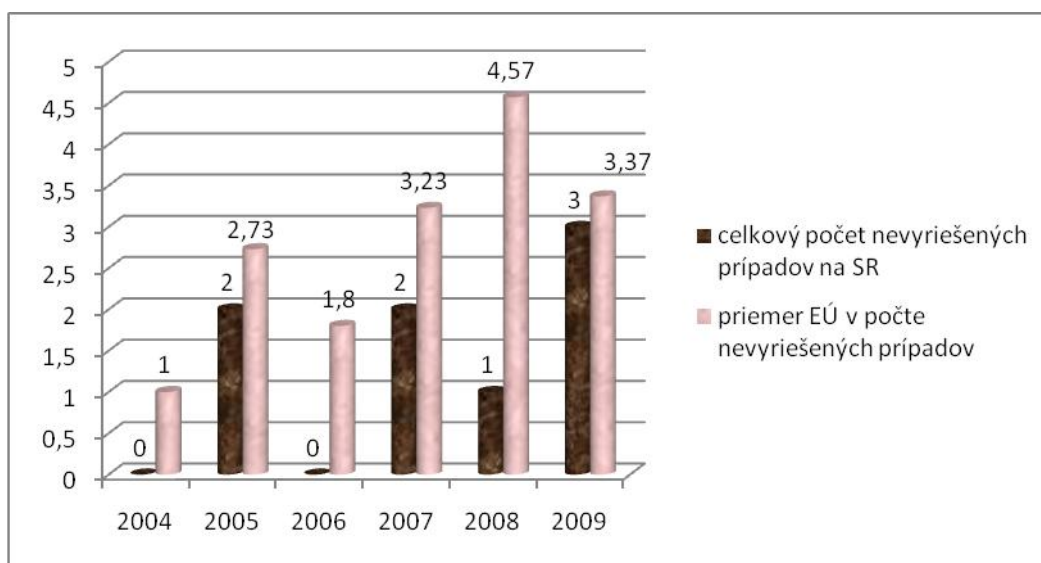

Zdroj: Vlastné spracovanie a databáza SOLVIT

Z grafu o počte vyriešených prípadov možno vyčítať stúpajúci počet vyriešených prípadov, čo súvisí so stúpajúcim počtom vložených prípadov. V porovnaní s priemerom dosiahnutým v EÚ, prelom nastal v roku 2008, kedy počet vyriešených prípadov na SR dosiahol lepšie číslo ako priemer v EÚ. S týmto výsledkom môžeme byť spokojný a vykresľuje nám opodstatnenosť a úspešnosť fungovania siete na Slovensku.

Celkový počet nevyriešených prípadov na SR v porovnaní s priemerom dosiahnutým v EÚ za roky 2004 až 2009

Graf 12

Zdroj: Vlastné spracovanie a databáza SOLVIT

Posledný graf vypovedá o celkovom počte nevyriešených prípadov na SR v porovnaní s priemerom dosiahnutým v EÚ za sledované obdobie posledných 6 rokov. Dobrú prácu pracovníkov centra SOLVIT na Slovensku možno podložiť dobrými výsledkami v počte nevyriešených prípadov, ktorých počet bol vždy menší ako priemer v EÚ. Najväčší počet nevyriešených prípadov na SR bol v minulom roku čo má logicky vzťah aj s celkovým počtom vložených prípadov. Na strane priemeru EÚ bol najväčší počet prípadov nedotiahnutých do úspešného konca v roku 2008.

4.9 Aktuálne prípadové štúdie siete SOLVIT

4.9.1 Voľný pohyb tovarov

Opis problému:

Fínska spoločnosť chce predávať svoje produkty na Slovensku. Ich výrobok uvádzaný na trh bol klasifikovaný ako zdravotnícka pomôcka príslušným fínskym orgánom v súlade s lekárskou smernicou 93/42/EEC.

Slovenský orgán sa však domnieva, že výrobok je liek, a nie zdravotníckym zariadením. Spoločnosť si je vedomá, že je možné, aby slovenské orgány,

klasifikovali výrobok inak. Je to prípad, kedy by to slovenské orgány mali preklasifikovať a oznámiť to Komisii ako regulácia v smernici 93/42/EEC.

Spoločnosť sa sťažuje, že požiadavka na preradenie výrobku ako podmienka prístupu výrobku na trh porušuje článok 4 smernice 93/42 EEC. Keďže členské štáty nemôžu obmedzovať prístup výrobku na trh, ktorý je držiteľom platného označenia ES Článok 4 jasne stanovuje, že členským štátom nie je dovolené vytvárať žiadne prekážky uvedenia na trh alebo uvedenia do prevádzky na ich území výrobkov označené ES podľa článku 17.

Opis riešenia:

Podľa platných slovenských právnych predpisov neexistuje v súčasnosti žiadna prekážka pre klienta, ktorá by mu bránila v prístupe jeho produktu, teda zdravotníckej pomôcky Marcobalans na slovenský trh. Príslušný slovenský úrad potvrdil, že certifikovaná zdravotnícka pomôcka s označením ES nepodlieha na Slovensku žiadnej predbežnej registrácii ani evidencii, ktorá by bola podmienkou jeho vstupu na slovenský trh. Povinnosť registrácie tohto produktu mu vznikne až 21.3.2010, kedy vstúpi do účinnosti novela platnej právnej úpravy, ktorá túto povinnosť zavádza.

Stav prípadu:

Prípad bol uzavretý v rámci lehoty, v štyridsiatom šiestom dni.

4.9.2 Voľný pohyb služieb

Opis problému:

Slovenská cestovná kancelária, ktorá organizuje raftingové výlety v rôznych krajinách vozí svojich klientov len zo Slovenska. Jedným z ponúkaných destinácií je údolie rieky Soča v Slovinsku. Doposiaľ s poskytovaním svojich služieb nemali v Slovinsku problémy, nakoľko spĺňajú rôzne požadované kritéria a iné požiadavky. Tento rok však slovinské úrady od nich žiadali povinnosť založenia pobočky v ich krajine, v opačnom prípade im zamietnu povolenie na výkon športových aktivít. Uvedené je upravené v predpise kraja Bovec z roku 2008 a to podľa odôvodnenia preto, aby zabezpečili verejnú bezpečnosť, zdravie a ochranu ŽP. Nakoľko klient nemá záujem vykonávať ekonomické aktivity v Slovinsku a bezpečnostné kritéria

doposiaľ vždy splnil, považuje nutnosť založenia pobočky alebo usadenia sa za obmedzenie slobody výkonu služby v inom členskom štáte. Klient prevádzkuje svoje služby v Slovinsku, zvyčajne iba v letnom období na pár dní. Súčasne je mu aj znemožnený nákup permanentky na vodu na celú sezónu, čo považuje za diskriminačné.

Opis riešenia:

Z miestneho nariadenia obce Bovec vyplýva povinnosť zriadenia pobočky v Slovinsku. Tiež sa spomína uzavretie zmluvy s obcou, ktorou sa klienti zaväzujú čistiť dno rieky a ako výhodu majú dostupnú lacnejšiu permanentku na celú sezónu. Toto nariadenie je však v rozpore s právom EÚ. Rovnako zákon o nelegálnom zamestnávaní a práci ukladá všetkým zahraničným právnickým osobám vykonávajúcim ekonomickú aktivitu v Slovinsku povinnosť zriadiť pobočku. Výsledkom bolo uznanie rozporu uvedených požiadaviek predstaviteľmi ministerstiev, čím sa dohodlo na zmenení zákona a rovnako aj príslušného nariadenia.

Zrušenie nariadenia však potrvá a preto pre klienta je výsledkom zatiaľ to, že momentálne nie sú pre neho dostupné permanentky na rieku Soča. Podmienky ich predávania by sa mali čoskoro zmeniť. Pravdepodobne však i naďalej bude potrebné zavrieť s obcou Bovec vyššie uvedenú zmluvu.

Pri kúpe len jednorazového lístka na vodu sa zriadenie pobočky priamo nevyžaduje, avšak je zatiaľ potrebná pri vykonávaní akejkoľvek ekonomickej aktivity. V prípade porušenie hrozí udelenie pokuty.

Stav prípadu:

Problém bol uzavretý v tridsiatom šiestom dni. Zvláštnosťou tohto prípadu je, že na vyriešenie tohto prípadu je potrebné zmeniť legislatívu daného štátu, na čo je potrebné dlhšie obdobie ako 10 týždňov. Tento prípad spadá pod tzv. SOLVIT + prípady.

5 NÁVRH NA VYUŽITIE VÝSLEDKOV

V každom členskom štáte sú určité, väčšie či menšie nedostatky ktoré bránia v lepšom fungovaní siete SOLVIT ako aj v úspešnosti riešenia podaných prípadov pracovníkmi jednotlivých centier. Vzhľadom na to, je potrebné sa sústrediť na rôzne opatrenia. Vo všeobecnosti je pre udržanie ďalšieho rozvoja prístupu SOLVIT siete nevyhnutné sústrediť sa na nasledovné:

- Členské štáty by mali zabezpečiť, aby SOLVIT centrá mohli pracovať za optimálnych podmienok za účelom udržania vysokej úroveň služieb,
- Členské štáty by mali zvýšiť (stálych) zamestnancov v týchto centrách SOLVIT, kde nedostatok ľudských zdrojov a kontinuita zamestnancov sa stala prekážkou pre ďalší rozvoj siete SOLVIT,
- Ako Komisia aj členské štáty by mali riešiť problém zvyšujúceho objemu tzv. NE-SOLVIT-ných prípadov. Zlepšenie značenia na vnútroštátnych internetových stránkach a stránkach EÚ by mali uľahčiť občanom a podnikom nájsť správnu adresu na svoje otázky, a tiež zlepšiť možnosti pre SOLVIT centrá pre transfer otázok mimo rozsahu činností SOLVIT do iných sietí,
- Aby si občania a podniky pri riešení svojich problémov vedeli nájsť cestu k sieti SOLVIT, je potrebné zvyšovanie povedomia na úrovni EÚ ako aj na vnútroštátnej a tiež zintenzívniť spoluprácu s inými sieťami,
- Využitie systému SOLVIT ako doplnkového nástroja na vybavovanie sťažností, by sa malo naďalej podporovať a uľahčovať,
- SOLVIT bol vytvorený s mandátom pomôcť občanom a podnikom s ich problémami spôsobené verejnou správou, keď sa snažia presadiť svoje práva na vnútornom trhu. Každý rok je zaznamenaný nárast počtu sťažností občanov, zatiaľ čo počet sťažností od podnikov zostáva relatívne nízky. Súčasne by veľa SOLVIT centier malo mať záujem ponúkať svoju pomoc pre väčší počet podnikov,
- Členské štáty by mali zabezpečiť, aby SOLVIT centrá mali vlastný prístup k právnej odbornosti v rámci ich správy. Komisia by mala urýchliť poskytovanie neformálnych právnych hodnotení, ktoré si SOLVIT centrá vyžadujú,

- SOLVIT narážajú na vážne problémy a preto by členské štáty mali zabezpečiť, aby ich SOLVIT centrum malo silnú politickú podporu, aby mohol presvedčiť úrady a aby aktívne spolupracovali v rámci postupu SOLVIT v stanovených lehotách.

Záver

Jednotný trh je jedinečným projektom Európskej únie. Proces budovania jednotného trhu naštartovalo podpísanie Jednotného európskeho aktu a dokončenie si vyžiadalo sedem rokov, kedy boli odstránené bariéry brániace skutočnému voľnému pohybu a obchodu. Podľa prieskumu a názorov občanov žijúcich v členských štátoch EÚ zavedenie jednotného trhu malo za následok mnohé výhody, viditeľné najmä v zrušení hraničných kontrol či v lepšom výbere, kvalite, cene produktov až po lacnejšie letecké a telefónne služby, čo ocení nejuden podnikateľ ako aj bežný človek.

Aj keď vnútorný trh priniesol so sebou niekoľko významných krokov v posilnení a lepšej životnej úrovni v Európskej únii, stále badať určité nedostatky. Snahou v najbližších rokoch bude zabezpečiť ešte lepšie fungujúci vnútorný jednotný trh. Ako sa vyjadril prezident Komisie Jose' Manuel Barroso: "Jednotný trh je srdcovou snahou Európy. Pre obyvateľov to znamená, právo žiť a pracovať v inej krajine EU a pristupovať k širšiemu výberu kvalitných výrobkov a služieb pri nižších cenách. Pre obchod to znamená, fungovať na domácom trhu s 500 miliónmi ľudí, založenom na právnom princípe, so vzájomným rešpektom a dôverou. Jednotný trh je dôležitejší, než kedykoľvek predtým. Teraz ho chcem ja vidieť posilnený a prispôsobený globalizujúcemu sa svetu 21. storočia".

Určitou prekážkou v bezchybnom fungovaní jednotného trhu sú určité nedorozumenia vyplývajúce z voľného pohybu tovarov a služieb. Sú to problémy rôzneho charakteru, s ktorými sa stretávajú občania a podniky pri vykonávaní svojej činnosti. Jednou z možností pri dožadovaní sa nápravy určitého okruhu problémov je využitie online siete SOLVIT, ktorej centrá majú sídlo v každom členskom štáte. Princíp fungovania je v databáze kde sa jednotlivé prípady zhromažďujú a následne sú riešené za pomoci pracovníkov týchto centier.

V rámci celej EÚ každým rokom stúpa množstvo prípadov riešených prostredníctvom siete SOLVIT a je tu trend prehlbovania počtu prípadov podávanými občanmi v porovnaní s podnikateľmi. Z pohľadu najväčšej kvantity vložených prípadov na riešenie sa stretli centrá najmä v Nemecku, Španielsku a ČR. Úspešnosť vyriešenia jednotlivých prípadov bol v poslednom skúmaných roku na relatívne vysokej úrovni 86%. Najšikovnejšie centrá členských štátov EÚ dokazujúce viac ako

90% úspešnosť v riešení prípadov sú za posledné roky predovšetkým v Portugalsku, ČR a Nemecku, v roku 2008 takto pracovalo až sedem centier. Veľmi dôležitým ukazovateľom je percentuálne množstvo prípadov vyriešených v stanovenej lehote desiatich týždňov. Proces riešenia prípadov je však ovplyvnený mnohými skutočnosťami (napr. problémy pri komunikácii s verejnými orgánmi), preto sa často stáva, že termín nie je dodržaný. V posledných rokoch sa pohyboval v rozmedzí 70 až 80%. Priemerná rýchlosť vybavovania prípadov vrátane jeho prijatia/odmietnutia, návrhu riešenia a jeho uzatvorenia bol v roku 2008 šesťdesiatdeväť dní, čo zodpovedá desiatim týždňom. Za sledované obdobie rokov 2005 až 2009 bolo najviac podnetov na riešenie z oblasti sociálneho zabezpečenia, uznávania odborných kvalifikácií a v neposlednej rade aj povolenia na pobyt a práva s tým súvisiace, kde bol zaznamenaný v minulom roku veľký nárast. Podstatným zistením je aj úloha online formulára sťažností, prostredníctvom ktorého sa občania a podniky nájdu cestu k SOLVIT-u.

Čo sa týka slovenského centra SOLVIT, štatistiky vykazujú slušné výsledky či už v počte vložených prípadov na počet obyvateľov ako aj v úspešnosti ich riešení. Jediným malým negatívom je, že služby SOLVIT-u sú tu v prevažnej miere využívané občanmi na rozdiel od podnikov, ktoré sa na SOLVIT obrátia len zriedka.

Na záver možno skonštatovať opodstatnenosť online siete SOLVIT, jej výhody spočívajúce najmä v rýchlosti a bezplatnosti a na základe zistených skutočností aj v pozitívnom trende vedúcemu k ešte účinnejšom fungovaní.

Zoznam použitej literatúry

1. ADENAUER – STIFTUNG, A. 1998. *Vnitřní trh Evropské unie : Středoevropské perspektivy*. Praha : Nadace Konrada Adenauer, 1998.
2. BALDWIN, R.- WYPLOSZ, CH. 2008. *Ekonomie evropské integrace*. Praha : Grada publishing a. s., 2008. ISBN 978-80-247-1807-1.
3. BÁRÁŇOVÁ ČIDEROVÁ, D.- SVITANA, R.- VETRÁK, M. 2006. *Vybrané pojmy európskej integrácie*. Bratislava : Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, 2006. ISBN 80-7165-575-9.
4. BAROSSO, M. J. 2007. Single market reviwie package strengthens support for consumers and small business. In *Single market news*. Bruxelles : Európska Komisia, roč. 5, 2007, č. 48. ISSN 1029-358.
5. BILČÍK, V. – BRUNCKO, M. 2001. *Európska únia dnes : Súčasné trendy a význam pre Slovensko*. Bratislava : Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku a Inštitút pre verejné otázky, 2001. ISBN 80-88935-23-7.
6. BORCHARDT, K. D. 1999. *ABC komunitárneho práva*. Bratislava : Delegácia Európskej komisie v SR, 1999. ISBN 80-968152-6-1.
7. BRACJUN, A. 2005. *Hospodárska politika Európskej únie*. Bratislava : Ekonóm, 2005. ISBN 80-225-1978-2.
8. BRATISLAVSKÝ SAMOPRÁVNÝ KRAJ. 2007. *Online sieť Solvit pomáha riešiť problémy občanov*. [online]. 2007. [cit.2010-01-28]. Dostupné na internete: <<http://www.region-bsk.sk/clanok/poradenstvo-online-siet-solvit-pomaha-riesit-problemy-obcanov.aspx>>.
9. ČORBA, J. 2003. *Európske právo na Slovensku : Právny rozmer členstva Slovenskej republiky v Európskej únii*. Bratislava : Nadácia Kaliram, 2009. ISBN 80-968886-1-7.
10. DEMPSEY, A., GRIFFITHS, N., HAASE, A. 2007. EU celebrates 50 years – Single Market success leads the way. In *Single market news*. Bruxelles : Európska Komisia, roč. 5, 2007, č. 45. ISSN 1029-358.

11. DEMPSEY, A., GRIFFITHS, N., HAASE, A. 2007. How do citizens and business view the Single Market. In *Single market news*. Bruxelles : Európska Komisia, roč. 5, 2007, č. 45. ISSN 1029-358.
12. DIMAN, D. 2006. *The new european union services : origin and evaluation of the European union*. Oxford : Oxford university press, 2006. ISBN 0-19-926792-8.
13. EUROPEAN COMMISSION. 2005. *SOLVIT 2004 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2004*. [online]. 2005, [cit. 2010-01-04]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/solvit/site/docs/sec-2005-543-report2004_en.pdf >.
14. EUROPEAN COMMISSION. 2006. *SOLVIT 2005 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2005*. [online]. 2006, [cit. 2010-01-04]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/solvit/site/docs/2005finalreport_en.pdf >.
15. EUROPEAN COMMISSION. 2007. *SOLVIT 2006 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2006*. [online]. 2007, [cit. 2010-01-04]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/solvit/site/docs/2006finalreport_en.pdf >.
16. EUROPEAN COMMISSION. 2008. *SOLVIT 2007 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2007*. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2008. ISBN 978-92-79-08884-1.
17. EUROPEAN COMMISSION. 2009. *SOLVIT 2008 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2008*. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2009. ISBN 978-92-79-09853-6.
18. EUROPEAN COMMISSION. 2010. *SOLVIT 2009 Report : Development and Performance of the SOLVIT network in 2009*. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2010. ISBN 978-92-79-13655-9.
19. EUROPEAN COMMISSION'S DG COMMUNICATION BY THE EUROPEAN JOURNALISM CENTRE (EJC). 2003-2009. *Interný trh : voľný pohyb tovaru*. [online]. 2003-2009, [cit. 2009-11-31]. Dostupné na internete:
<<http://www.eu4journalists.eu/index.php/dossiers/slovakian/C44/47/>>.
20. EURÓPSKA KOMISIA, GENERÁLNE RIADITEĽSTVO PRE KOMUNIKÁCIU. 2005. *Európa v pohybe*. [online]. 2005, [cit. 2009-11-31]. Dostupné na internete:

- <<http://www.ec.europa.eu/publications/booklets/move/56/sk.doc>>.
21. EURÓPSKA KOMISIA, SOLVIT. 2010a. *Čo je to SOLVIT : Normy a kvality výkonnosti SOLVIT-u*. [online]. 2010. [cit.2010-01-27]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/solvit/site/about/index_sk.htm>.
 22. EURÓPSKA KOMISIA, SOLVIT. 2010b. *Účinné riešenie vašich problémov v Európe*. [online]. 2010. [cit.2010-01-27]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/solvit/site/docs/brochures/2008-07/web_km8107129_es.pdf>.
 23. EURÓPSKA ÚNIA. 2009a. *Vnútroštržný trh : Cesta z krízy*. [online]. 2009. [cit. 2009-11-31]. Dostupné na internete: <http://europa.eu/pol/singl/index_sk.htm>.
 24. EURÓPSKA ÚNIA. 2009b. *Vnútroštržný trh : Stále je čo robiť*. [online]. 2009. [cit. 2009-11-31]. Dostupné na internete: <http://europa.eu/pol/singl/index_sk.htm>.
 25. FIALA, P. – PITROVÁ, M. 2009. *Evropská unie : druhé doplnené a aktualizované vydanie*. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultúry, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.
 26. FÍGEL, J.- ADAMIŠ, M. 2004. *Slovensko na ceste do európskej únie : Kapitoly a súvislosti*. Bratislava : Zastúpenie Európskej komisie v SR, 2004. ISBN 80-89102-07-7.
 27. FONTAINE, P. 1998. *Európa v 10 bodoch*. Luxembourg : Úrad pre oficiálne publikácie Európskej Únie, 1998. ISBN 80-85330-74-1.
 28. FORET, M.- PROCHÁZKA, P.- ŠAŠINKA, O. 1999. *Evropská unie : Evropské marketingové prostredie*. Praha : Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-203-3.
 29. HAD, M.- URBAN, L. 1997. *Evropská spoločnosť : První pilíř Evropské unie*. Praha : Ústav medzinárodných vzťahov. 1997. ISBN 80-85864-38-X .
 30. HAJSKÝ, R. 1995. *Jednotný trh*. Praha : Victoria publishing, 1995. ISBN 80-85865-89-0.
 31. HAJŠEL, R. 2003. *Slovensko a Európska únia*. Bratislava : Delegácia Európskej komisie v Slovenskej republike, 2003. ISBN 80-89102-05-0.
 32. HORVÁTH, Z. 2004. *Príručka Európskej únie*. Bratislava : Zastúpenie Európskej komisie v SR, 2004. ISBN 80-89102-09-3.

33. HRIVÍK, P. 2005. *Strategické štúdie Európskej únie I*. Banská Bystrica : Právnická fakulta UMB v BB, 2005. ISBN 80-8083-076-2.
34. HUTTOVÁ, Z. 2010. *Efektívne riešenie problémov na vnútornom trhu EÚ*. [online]. 2010. [cit.2010-28-01]. Dostupné na internete: <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/Main/ArticleShow.ascx&ArtID=8497&LngID=0>>.
35. JAKŠ, J. 1998. *Quo vadis Evropské unie*. Praha : ETC Publishing s.r.o., 1998. ISBN 80-86006-57-3.
36. JANATKA, F.- LUKEŠ, K. a i. 2004. *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země*. Praha : Aspi Publishing, 2004. ISBN 80-7357-006-8.
37. JANKŮ, M. 2002. *Evropská unie : právní systém evropského společenství, právní regulace hospodářské soutěže, ochrana spotřebitele v rámci ES, právo obchodních společností*. Praha : Computer press, 2002. ISBN 80-7226-806-6.
38. KALESNÁ, K.- HRUŠKOVÍČ, I.- ĎURIŠ, M. 2006. *Základy európskeho práva*. Bratislava : Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, 2006. ISBN 80-7160-224-8.
39. KANCELÁRIA PODPREDESEDU VLÁDY SR PRE VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ, EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI, ĽUDSKÉ PRÁVA A MENŠINY, ÚRAD VLÁDY SR. 2009. *Jednotný trh : slobodné poskytovanie služieb*. [online]. 2009, [cit. 2009-11-30]. Dostupné na internete: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=118>>.
40. KANCELÁRIA PODPREDESEDU VLÁDY SR PRE VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ, EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI, ĽUDSKÉ PRÁVA A MENŠINY, ÚRAD VLÁDY SR. 2004. *1 pilier Európskeho spoločenstva : voľný pohyb tovaru*. [online]. 2004, [cit. 2009-11-30]. Dostupné na internete: <<http://www.vasaeuropa.sk/index.php?i=135>>.
41. KARAS, V. – KRÁLIK, A. 2007. *Európske právo : druhé, doplnené a prepracované vydanie*. Bratislava : Iura editon, spol s.r.o., 2007. ISBN 978-80-8079-148-4.

42. KLUČKA, J. – MAZÁK, J. a i. 2004. *Základy európskeho práva*. Bratislava : Iura edition spol s.r.o., 2004. ISBN 80-8078-005-6.
43. KOLEKTÍV AUTOROV(EDITOR SÝKORA P). 2000. *Európska integrácia : Úvod*. Pezinok : Formát, 2000. ISBN 80-89005-01-2.
44. KROŠLÁKOVÁ, M. 2002. *SOLVIT : efektívne riešenie problémov na vnútornom trhu*. [online]. 2002. [cit.2010-01-27]. Dostupné na internete: <www.euroinfo.gov.sk/index/open_file.php?file.../Solvit.pdf>.
45. LIBANSKÝ, V. 2000. Vnútorný trh Európskej únie a jeho acquis. In. *Slovenské a európske právo*. Bratislava : Právnická fakulta UK, roč. 1, 2000, č. 1-2. ISSN 1335-6860.
46. LIPKOVÁ, E. a i. 2006. *Európska únia*. Bratislava : Sprint, 2006. ISBN 80-89085-65-2.
47. LOMBARDI, V. 2001. *Európska únia : Vznik, vývoj, súčasnosť*. Bratislava : Štátny pedagogický ústav. 2001. ISBN 80-85756-49-8.
48. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR, ODBOR VNITŘNÍHO TRHU A SLUŽEB EU. 2007-2010. SOLVIT. [online].2007-2010. [cit.2010-01-28]. Dostupné na internete: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/solvit/1001352/>>.
49. MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2009. *Voľný pohyb služieb*. [online]. 2009, [cit. 2009-11-30]. Dostupné na internete: <<http://www.minv.sk/?obchodovanie-s-ludmi>>.
50. McCORMICK, J. 2000. *Poznávame Európsku úniu*. Pezinok : Formát, 2000. ISBN 80-89005-00-4.
51. MENINGEROVÁ, E. 2005. SOLVIT – účinná pomoc občanom a podnikateľom s problémy v Evropské unii. In EMP Jurisprudence. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., roč. 14, 2005, č. 2. ISSN 1210-3977.
52. MIKULOVÁ, V. – ŠUTEROV, V. 2004. *Služby*. Hronský Beňadik : Netri, 2004. ISBN 80-968904-5-X.
53. MOGYOROSIOVÁ, Z. 2006. *Vnútorný trh Európskej únie*. [online]. 2006, [cit. 2009-11-12]. Dostupné na internete:

<http://www.cpep.sk/fileadmin/Dokumenty/publikacie/Vnutorny_trh/Vnutorny_trh_a_pravny_system_ES.pdf>.

54. NEUSTUPNÁ, L.- PAUKNEROVÁ, M. a i. 1992. *Evropské spoločenství : Jednotný trh : Společné politiky : Koordinace politik : Systém orgánů, právo, dohoda o přidružení ČSFR*. Praha : Prospektrum, spol. s.r.o., 1992. ISBN 80-85431-19-0.

55. NOVÁČKOVÁ, D. a iní. 1997. *Európske právo : Materiály a texty*. Bratislava : Eurounion. 1997. ISBN 80-85568-73-X.

56. NOVÁČKOVÁ, D. 2004. *Základy európskeho práva a vnútorný trh Európskej únie*. Bratislava : Eurounion spol s.r.o., 2004. ISBN 80-88984-58-0.

57. PINDER, J. 1991. *European Community : The building of Union*. Oxford : Oxford university press. 1991. ISBN 0-19-289225-8.

58. RYBÁR, P. a i. 2003. *Dvadsať otázok a odpovedí o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie*. Bratislava : Grafis, s.r.o., 2003. ISBN:80-969025-2-0.

59. SIPKO, S.2003. *Slobodné poskytovanie služieb, voľný pohyb kapitálu*. Bratislava : Úrad vlády SR, Slovenská obchodná a priemyselná komora, 2003. ISBN 80-969025-3-9.

60. SOLVIT CENRUM SLOVENSKO, ÚRAD VLÁDY, INŠTITÚT PRE APROXIMÁCIU PRÁVA. 2001. *SOLVIT*. [online]. 2001. [cit.2010-01-27]. Dostupné na internete:

<<http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:COUuC8TGgzWJ:www.mosr.sk/data/files/848.pdf%3FPHPSID%3D9a80a66466d15ab5db2aacbe718a3d47+SOLVIT&hl=sk&gl=sk&sig=AHIEtbR79KETaokSxzP-SBixf883cja8kg>>.

61. ŠÍBL, D. 1998a. *Medzinárodná ekonomická integrácia a Európska únia*. Bratislava : Ekonóm, 1998. ISBN 80-225-8891-8.

62. ŠÍBL, D. a i. 2006. *Európska únia*. Bratislava : Ekonóm, 2006. ISBN80-225-2179-5.

63. ŠÍBL, Db. 1998b. *Európska únia : výkladový slovník A- Ž*. Bratislava : Sprint vfra, 1998. ISBN 80-88848-32-6.

64. ŠÍBL, D. 1999. *Európska únia : Od Shumanovej deklarácie k Amsterdamskej zmluve*. Bratislava : Eurounion, 1999. ISBN 80-88984-06-8.

65. ŠÍBL D. 1998c. *Európska únia – náš cieľ: áno či nie?* Bratislava: Ekonóm, 1998. ISBN 80-225-0945-0.
66. TICHÝ, L. – ARNOLD, R. a i. 2004. *Evropské právo*. Praha : C. M. Beck, 2004. ISBN 80-7179-449-X.
67. TRENČIANSKA REGIONÁLNA KOMORA SOPK. 2009. *Európsky systém právnej pomoci SOLVIT*. [online]. 2009. [cit.2010-01-28]. Dostupné na internete: <<http://tn.sopk.sk/view.php?cislocianku=2009012001>>.
68. TREUMER, A. M. 2005. *101 otázok o odpovedí o Európskej únii*. Bratislava : Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, 2005. ISBN 80-969241-1-7.
69. VEBER, V. 2009. *Dějiny sjednocené Evropy*. Jihlava : Ekon, 2009. ISBN 978-80-7106-570-8.
70. VĚRNÝ, A.- DAUSES, M. 1998. *Evropské právo se zaměřením na rozhodovací praxi Evropského soudního dvora*. Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1998. ISBN 80-85864-41-X.
71. VOGT, L. 2005. *The EU's Single Market: At Your Service?* Paris : OECD Economics Department Working Papers, OECD Publishing. 2005. No. 449.
72. WEIDENFELD, W.- WESSELS, W. 1997. *Evropská unie od A do Z*. Praha : Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-413-6.
73. PRÁVNE PREDPISY:
- Zmluva Európskeho Spoločenstva,
 - Zmluva o fungovaní Európskej Únie,
 - Smernica Rady 83/189/EHS,
 - Smernica Rady 62/221/EHS,
 - Smernica č.77/249/EHS,
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady č.98/5/ES,
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 96/71,
 - Nariadenie Rady č.2679/98 o fungovaní vnútorného trhu,

- Odporúčanie Komisie zo 7. decembra 2001 o princípoch používania siete "SOLVIT".

74. JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA:

- Comission/ Italy C- 7/68, 1968
- Comission/ Belgium C-2/90, 1992
- Comission/ Italy „Štatistický poplatok“ C-24 /68/ECR 1969
- R.L Greddo/Ente Nazionale Risi C-2/73
- Procureur du Roi.v. Benoit a Gustave Dassonville C-8/74,
- Cassis de Dijon C-120/78 Rewe – Zentrale AG. v. Bundesmonopolverwaltung fur Branntwein 1979
- Keck a Mithouard, spojené veci C-267/91 a 268/91, 1993
- Flaminio Costa/ Enel C-6-64, 1964
- Spojené veci C-62/81 a C-63/81, SECO vs. EVI
- Gebhard/ Consiglio dell' Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano C-55/94
- Reyners / Belgicko C-2/74, 1974

Prílohy

Príloha A: SOLVIT formulár pre predloženie prípadu

Príloha B: CD médium – diplomová práca v elektronickej podobe

SOLVIT Formulár Pre Predloženie Prípadu

Kontaktné detaily predkladateľa

Meno

Ulica

Mesto, PSČ

Krajina

Národnosť *(pre občanov)*

Kontaktná osoba *(ak iná ako horeuvedené meno)*

Telefón *(cez deň)*

Fax

e-mailová adresa

Veľkosť spoločnosti *(pri podnikoch)*

Orgán verejnej správy na ktorý sa sťažujete (SOLVIT sa nezaobrá problémami zo vzťahov podnik – podnik, alebo spotrebiteľ - podnik)

Meno

Ulica

Mesto, PSČ

Krajina

Kontaktná osoba

Telefón

Fax

e-mailová adresa

V krátkosti opište Váš problém

Prebehla medzi Vami a orgánom verejnej správy, na ktorý sa sťažujete nejaká korešpondencia? Ak áno, prosím, uveďte jej dátum a krátky opis. (kópia tejto korešpondencie môžete poslať neskôr mailom)

Obrátili ste sa už na iné orgány so žiadosťou o riešenie v tejto veci? Ak áno, aký bol výsledok?

Ak je to možné, odhadnite finančný dosah Vášho problému v najbližších 12 mesiacoch

Ako ste sa dozvedeli o SOLVITe ?
